

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

**Onderwijsinspectie**

Hendrik Consciencegebouw  
Koning Albert II-laan 15  
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be  
www.onderwijsinspectie.be

---

## Verslag over de doorlichting van Stella Marisinstituut te MERKSEM

---

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Instellingsnummer 30924

Instelling Stella Marisinstituut

Directeur Lin VAN DE CRUYS

Adres Stella Marisstraat 2 - 2170 MERKSEM

Telefoon 03-644.29.30

Fax 03-645.83.11

E-mail tso.bso@stellamarismerksem.be

Website <http://www.stellamarismerksem.be>

Bestuur van de instelling VZW KOR Merksem

Adres Noorderlaan 108 - 2030 ANTWERPEN

Scholengemeenschap SGKSO Ekeren - Merksem

Adres Gagelveldenstraat 71 - 2170 MERKSEM

CLB Vrij CLB De Wissel Antwerpen

Adres Hallershofstraat 7 - 2100 DEURNE

Dagen van het doorlichtingsbezoek 11-01-2016,12-01-2016,13-01-2016,14-01-2016,15-01-2016

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 15-01-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 18-02-2016

**Samenstelling inspectieteam**

Inspecteur-verslaggever Ingrid VAN CAUTER

Teamleden Johanna COEMAN, Ludo POTTIER, Marc SMEULDERS, Vinciane VANDERHEYDE

## INHOUDSTAFEL

|                                                                                                                                                                                                                                                              |    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| INLEIDING.....                                                                                                                                                                                                                                               | 3  |
| 1 SAMENVATTING .....                                                                                                                                                                                                                                         | 5  |
| 2 DOORLICHTINGSFOCUS .....                                                                                                                                                                                                                                   | 7  |
| 2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus .....                                                                                                                                                                                                       | 7  |
| 2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus .....                                                                                                                                                                                     | 7  |
| 3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING? .....                                                                                                                                                                                                    | 8  |
| 3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden? .....                                                                                                                                                                                                    | 8  |
| 3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen? .....                                                                                                                                                                                                | 8  |
| 3.1.1.1 Vakoverschrijdende Eindtermen VOET .....                                                                                                                                                                                                             | 8  |
| 3.1.1.2 Techniek in de eerste graad in de A-stroom (leerplan D/2010/7841/017) .....                                                                                                                                                                          | 9  |
| 3.1.1.3 Techniek in het eerste leerjaar B (leerplan D/2010/7841/020) .....                                                                                                                                                                                   | 11 |
| 3.1.1.4 Project algemene vakken in bso tweede graad Kantoor en Verkoop (leerplan D/2012/7841/014) .....                                                                                                                                                      | 13 |
| 3.1.1.5 Geschiedenis in tso tweede graad in de studierichtingen Techniek-wetenschappen en Hotel en in tso derde graad in de studierichtingen techniek wetenschappen, Optiekttechnieken, Tandtechnieken (leerplannen D/1999/0279/02 en D/2003/0279/006) ..... | 15 |
| 3.1.1.6 Administratie en retail in bso tweede graad in de studierichtingen Kantoor en Verkoop (leerplannen D/2013/7841/003 en D/2013/7841/062) .....                                                                                                         | 17 |
| 3.1.1.7 Frans in bso derde graad in de studierichtingen Kantoor en Verkoop en Kantooradministratie en gegevensbeheer (leerplannen D/2012/7841/058 en D/2014/7841/018) .....                                                                                  | 20 |
| 3.1.1.8 Frans in tso derde graad in de studierichting Techniek-wetenschappen (leerplan D/2014/7841/008) .....                                                                                                                                                | 24 |
| 3.1.1.9 Hotel in de derde graad bso in de studierichting Restaurant en keuken (leerplan D/2012/7841/032) .....                                                                                                                                               | 27 |
| 3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'? .....                                                                                                                                                           | 29 |
| 3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden? .....                                                                                                                                                                                          | 31 |
| 3.2 Respecteert de school de overige reglementering? .....                                                                                                                                                                                                   | 32 |
| 4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT? .....                                                                                                                                                                                                                | 33 |
| 4.1 Leerbegeleiding .....                                                                                                                                                                                                                                    | 33 |
| 4.2 Evaluatiepraktijk .....                                                                                                                                                                                                                                  | 36 |
| 5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL .....                                                                                                                                                                                                                        | 38 |
| 6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL .....                                                                                                                                                                                                                    | 40 |
| 6.1 Wat doet de school goed? .....                                                                                                                                                                                                                           | 40 |
| 6.2 Wat kan de school verbeteren? .....                                                                                                                                                                                                                      | 40 |
| 7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN .....                                                                                                                                                                                                          | 41 |
| 8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG .....                                                                                                                                                                                                           | 42 |

## INLEIDING

### De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
  2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
  3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

### Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op [www.doorlichtingsverslagen.be](http://www.doorlichtingsverslagen.be).

### Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
  - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen  
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.  
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
    - ♦ het onderwijsaanbod
    - ♦ de uitrusting
    - ♦ de evaluatiepraktijk
    - ♦ de leerbegeleiding.
 De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
  - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
  - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
  - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
  - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
  - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
  - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

### **Het advies**

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

### **Tot slot**

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

[www.onderwijsinspectie.be](http://www.onderwijsinspectie.be) en [www.doorlichtingsverslagen.be](http://www.doorlichtingsverslagen.be)

## 1 SAMENVATTING

Het Stella Marisinstituut is een bso-tso school. De school bevindt zich op een gedeelde campus met het Sint-Elisabeth-Instituut. Naast een eerste graad met een A-stroom en een B-stroom omvat het onderwijsaanbod studierichtingen binnen het tso en bso in de studiegebieden Chemie, Handel, Optiek, Tandtechnieken en Voeding. De school organiseert ook een aantal specialisatiejaren en Se-n-se opleidingen. De school rekruteert haar leerlingen hoofdzakelijk uit de regio. Ze heeft een kwetsbare leerlingeninstroom, vooral in de eerste graad en in de bso-studierichtingen. Een hoog aantal leerlingen heeft een schoolse achterstand. De leraren slagen er echter in om met de multi-culturele schoolpopulatie op een respectvolle wijze om te gaan.

Het erkenningsonderzoek kwam tot stand op basis van een representatief staal van het onderwijsaanbod. Dat onderzoek levert een zeer verscheiden beeld op. De leerplanrealisatie voldoet voor Frans in de derde graad bso in het studiegebied Kantoor en in de derde graad tso in het studiegebied Chemie. Dit is ook het geval voor de onderzochte vakken binnen het specifiek gedeelte in bso derde graad Restaurant en keuken. De leerplanrealisatie voldoet niet voor techniek in 1A, 1B en in de eerste graad in de studierichtingen Hotel-voeding en Techniek-wetenschappen, evenals voor project algemene vakken in de tweede graad bso en voor het vak geschiedenis in de tweede graad en derde graad tso. Voor de vakken administratie en retail in de tweede graad bso Kantoor en Verkoop voldoet de leerplanrealisatie evenmin.

Daarnaast streeft de school in onvoldoende mate met een eigen planning de vakoverschrijdende eindtermen bij haar leerlingen na. Het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen op school- en vakniveau gebeurt te impliciet en te vrijblijvend, waardoor de school onvoldoende zicht heeft op het aanbod en de kwaliteit ervan.

Het kwaliteitsonderzoek maakt duidelijk dat de doelgerichtheid vrij zwak is. Met betrekking tot een aantal processen staat de school nog aan een begin van een ontwikkelingstraject en dringen zich een krachtige aansturing en opvolging op. Voor de evaluatiepraktijk ontbreekt de gelijkgerichte uitvoering. De leerbegeleiding vertrekt vanuit het gelijke onderwijskansenbeleid. De school slaagt er echter nog onvoldoende in om een krachtige leerbegeleiding neer te zetten. Op vakniveau wijst het onderzoek uit dat de preventieve leerbegeleiding bij de meeste leraren en vakgroepen voldoende aandacht krijgt. Het talenbeleid is structureel te weinig verankerd in de werking van de school.

In het kader van kwaliteitszorg beschikt de school niet over een geïntegreerd kwaliteitszorgsysteem, waardoor het onderzoeken en het bewaken van de eigen kwaliteit op systematische wijze ontbreekt. Het ontwikkelen van meer transparante communicatielijnen tussen de schoolleiding en het schoolteam kan zeker bijdragen om een gezamenlijk draagvlak voor beleidsbeslissingen te creëren.

Het erkenningsonderzoek toont aan dat de school haar beleid rond bewoonbaarheid, veiligheid en gezondheid op zeer doelgerichte manier gestalte geeft. Zij laat zich hiervoor ondersteunen door de gemeenschappelijke interne dienst van de regio en heeft een deeltijdse preventieadviseur in dienst. De verplichte controles gebeuren voldoende accuraat. De onderwijsinspectie haalde nog wel werkpunten aan, net als recente externe controles. De bewoonbaarheid en veiligheid voldoen in alle lokalen, behalve in de kelderlokalen van de D-blok. Die zijn omwille van een groot aantal tekortkomingen niet geschikt als leslokaal. Dit probleem weegt ernstig op het welbevinden van leerlingen en leraren.

Op grond van de tekorten in de leerplanrealisatie van enkele vakken besluit de onderwijsinspectie de doorlichting met een gunstig advies beperkt in de tijd voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'. De school zal na drie schooljaren moeten aantonen dat de vastgestelde tekorten in voldoende mate werden weggewerkt. Ook het onderzoek 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne' levert een 'gunstig advies, beperkt in de tijd'. Gelet op de ernst van de tekortkomingen op het vlak van bewoonbaarheid en veiligheid in de kelderlokalen in gebouw D, volgt de inspectie deze werkpunten op na één jaar.

## 2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

### 2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

|                                                    | Basisvorming            | Specifiek gedeelte      |
|----------------------------------------------------|-------------------------|-------------------------|
| VOET                                               | x                       |                         |
| Graad 1 A                                          | techniek                |                         |
| Graad 1 B                                          | techniek                |                         |
| Graad 1 Hotel-voeding                              | techniek                |                         |
| Graad 1 Techniek-wetenschappen                     | techniek                |                         |
| Graad 2 BSO Kantoor                                | project algemene vakken | administratie en retail |
| Graad 2 BSO Verkoop                                | project algemene vakken | administratie en retail |
| Graad 2 BSO Restaurant en keuken                   | project algemene vakken |                         |
| Graad 2 TSO Techniek-wetenschappen                 | geschiedenis            |                         |
| Graad 2 TSO Hotel                                  | geschiedenis            |                         |
| Graad 3 BSO Kantoor                                | Frans                   | Frans                   |
| Graad 3 BSO Kantooradministratie en gegevensbeheer | Frans                   | Frans                   |
| Graad 3 BSO Verkoop                                | Frans                   | Frans                   |
| Graad 3 BSO Restaurant en keuken                   |                         | hotel                   |
| Graad 3 TSO Techniek-wetenschappen                 | Frans, geschiedenis     |                         |
| Graad 3 TSO Optiektchnieken                        | geschiedenis            |                         |
| Graad 3 TSO Tandtechnieken                         | geschiedenis            |                         |

### 2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

#### Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

#### Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

### 3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

#### 3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

##### 3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

##### 3.1.1.1 Vakoverschrijdende Eindtermen VOET

###### Voldoet niet

De school streeft in onvoldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

- |                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Doelgerichtheid</b>  | De school heeft een impliciete visie op de VOET. Ze beschikt over een visietekst die minimaal verbanden legt met haar pedagogisch project, maar een implementatiestrategie ontbreekt voorlopig nog. Recentelijk is een inventaris gemaakt op basis van de input van alle vaktitularissen betreffende hun bijdrage in de inspanningsverplichting om de VOET na te streven. Uit de gemaakte overzichten blijkt dat voor heel wat leerlingen aan die verplichting wordt voldaan, maar dat hier en daar nog hiaten zitten in het aanbod. Een kwaliteitstoets om te meten of die inbreng ook daadwerkelijk afgestemd is op de eindtermen ontbreekt voorlopig nog. Gradueel opgebouwde leerlijnen die het duurzame leereffect verhogen, evenals plannen om eventuele tekorten aan te pakken zijn er evenmin. |
| <b>Ondersteuning</b>    | De school levert weinig organisatorische inspanningen om het nastreven van de VOET te ondersteunen. Op vakniveau wordt het nastreven van de VOET weinig structureel aangestuurd. Daar blijft het vooral bij impulsen van vakgroepen en de leraren om het beschikbare elektronische rapporteringsinstrument in te vullen. De school heeft daartoe tijdens een studiedag het belang van de VOET-werking aangegeven evenals de gebruiksaanwijzing. Verdere concrete communicatie met betrekking tot het effectief vergroten van het engagement ontbreekt.                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>Doeltreffendheid</b> | Er is amper of geen aandacht voor het evalueren van de VOET-werking. De school beschikt wel over een globaal overzicht van de nagestreefde VOET en verzamelt ook de evaluatiedocumenten die verplicht ingevuld moeten worden na elk project. Maar de kwaliteit van de geleverde bijdragen is voorlopig afhankelijk van een niet gezamenlijk gedragen interpretatie. Het geringe draagvlak blijkt uit de sporadisch ingevulde evaluatiedocumenten. Voorlopig primeert de actie op het proces want de aandacht voor reflectie en het leereffect ontbreekt. Het kwaliteitstraject moet dus nog opgestart worden.                                                                                                                                                                                          |
| <b>Ontwikkeling</b>     | Het team werd voldoende geïnformeerd over de geactualiseerde VOET. Er werden een aantal professionaliseringsinitiatieven gevolgd opgezet door de pedagogische begeleiding, maar de breedte en effectiviteit ervan zijn beperkt. Ook een professionaliseringstraject om de betrokkenheid binnen de school te vergroten ontbreekt voorlopig nog.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |



|                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|----------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Socioculturele samenleving</b>            | Een groot deel van de eindtermen wordt met onvoldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. Een aantal eindtermen wordt gerealiseerd zoals blijkt uit de inventarisatie en duidelijk waarneembaar is binnen de multiculturele schoolcontext. Leerlingen leren concreet samenleven in een multiculturele en democratische context. De eindtermen rond het bewust omgaan met kunst, media en erfgoed worden weliswaar theoretisch doorgegeven, maar daarbij komen te weinig doelgericht de beoogde individuele sociale leerprocessen aan bod. |
| <b>Lichamelijke gezondheid en veiligheid</b> | De betrokken eindtermen worden impliciet voldoende nagestreefd. De school legt daartoe een aantal jaarlijkse terugkerende projecten voor. Voor een aantal andere eindtermen wordt verwezen naar de specifieke vakopleidingen, praktijkvakken en vakken van de basisvorming rond voeding, PAV en lichamelijke opvoeding. De concrete afstemming van die activiteiten op de VOET wordt niet expliciet ingeschat.                                                                                                                                           |

### 3.1.1.2 Techniek in de eerste graad in de A-stroom (leerplan D/2010/7841/017)

#### **Voldoet niet**

De leerlingen realiseren niet alle leerplandoelstellingen. De evaluatie is niet valide. De uitrusting voldoet niet om de leerplandoelstellingen te realiseren.

|                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|--------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Onderwijsaanbod</b>   | De leerplanrealisatie voldoet niet voor het vorige schooljaar. Dat jaar kenmerkt zich onder meer door frequente lesuitval en vervangingen. Die lesuitval is in het huidige schooljaar ook veelvuldig, wat op een structureel probleem wijst.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <i>Volledigheid</i>      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <i>Evenwicht</i>         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <i>Beheersingsniveau</i> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <i>Samenhang</i>         | <p>Het leerplan verwacht een evenwicht tussen leeractiviteiten die gericht zijn op begrijpen en duiden enerzijds en op hanteren anderzijds. De activiteiten van het afgelopen schooljaar zijn voornamelijk beperkt tot kennisoverdracht. Die kennis situeert zich wel in de toepassingsgebieden, maar beantwoordt te weinig aan de verwachtingen van het leerplan. Hanteren komt in de leeractiviteit veel te weinig aan bod. Het lesmateriaal en de notities in de leerlingenagenda's duiden op een aandeel dat kleiner is dan 20 % gedurende het vorige schooljaar. Een aantal lesonderwerpen, de omschrijving, de inhoud, het didactische materiaal en de aanpak stroken niet met het huidige leerplan, maar wel met het vorige dat sinds vijf jaar niet meer in voege is.</p> <p>Het toepassingsgebied Biochemie komt nauwelijks aan bod. ICT wordt niet doeltreffend behandeld omdat er geen aandacht is voor het technologisch proces.</p> <p>De techniekprojecten zijn veelal gesloten opdrachten met weinig inbreng van de leerlingen. Zij kunnen niet zelf het technisch proces beleven. De opdrachten groeien niet geleidelijk naar open vragen waar zij zelf keuzes kunnen maken in het proces, één van de kerncomponenten in techniek. De evaluatiefase blijft daardoor beperkt tot het evalueren van de eigen prestaties zonder dat zij de sluitende fase van het technisch proces vormt.</p> |

Door de geringe projectmatige aanpak ontbreekt de samenhang in het aanbod. Er wordt evenmin ingespeeld op de mogelijke samenwerking met andere vakken of graden noch op de beschikbare specifieke infrastructuur binnen de school. Daardoor missen leerlingen kansen om hun schoolloopbaan zelf verder vorm te geven.

|                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Uitrusting</b><br><i>ICT</i><br><i>Inzet uitrusting</i><br><i>Leermiddelen</i>                                       | <p>De school beschikt niet over voldoende leermiddelen om de leerplandoelstellingen te realiseren. In het vaklokaal zijn geen machines en nauwelijks gereedschappen. Er zijn geen werktafels. Het lokaal is te klein om een heuse uitrusting te huisvesten voor alle toepassingsgebieden. Er is te weinig materiaal beschikbaar om projecten te kunnen realiseren. De leerlingen beschikken niet over computers in de klas om ICT vlot te integreren in de lessen. De leerlingen kunnen niets afdrukken. In dit lokaal is actief en constructief leren met uitdagende techniekprojecten onmogelijk.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>Evaluatiepraktijk</b><br><i>Evenwicht</i><br><i>Volledigheid</i><br><i>Beheersingsniveau</i><br><i>Transparantie</i> | <p>Het geheel van de evaluatie bestaat uit dagelijks werk in de vorm van taken en toetsen en examens.</p> <p>Het beheersingsniveau in de leerplandoelstellingen is voornamelijk gericht op kiezen, uitvoeren, herkennen en hanteren, maar dit komt onvoldoende aan bod bij de evaluatie. De inhoud van veel opdrachten strookt bovendien niet met het huidige leerplan. Oefeningen technisch tekenen en rekenen met binair talstelsel, zonder dat dit kadert in een technisch project, zijn geen valide evaluatie.</p> <p>Uit de evaluatiedocumenten en de cijfers in het digitaal rapport-instrument van vorig en huidig schooljaar blijkt dat bijna uitsluitend kennisdoelstellingen geëvalueerd worden. Twee maal per jaar richt de school ook voor dit vak examens in. Op die examens bevragen de leraren ook vergelijkbare kennisvragen. Het aandeel van 50 % in het totaalcijfer is dermate groot dat de evaluatie nog verder uit balans getrokken wordt. Minder dan 15 % van het evaluatiecijfer is gebaseerd op doelstellingen rond hanteren. De vraag kan bovendien gesteld worden in welke mate deze extra evaluatie met examens nog bijdraagt om een correct beeld te schetsen van de mate waarin de leerlingen de leerplandoelstellingen beheersen.</p> <p>Bij geen enkele examenvraag staat een puntenverdeling, waardoor de evaluatie onvoldoende transparant is. De evaluatie krijgt onvoldoende een rol in de regulering van het leerproces.</p> |
| <b>Leerbegeleiding</b><br><i>Preventief</i><br><i>Curatief</i>                                                          | <p>Het studiemateriaal in deze klassen is mooi van opmaak, correct gestructureerd en afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen.</p> <p>De vakgroep is erg begaan met de taalontwikkeling. Zij past daarvoor een aantal leerinhouden aan en de leerlingen krijgen lange teksten in het lesmateriaal en bij de evaluatiebeurten. Dat gaat echter te veel ten koste van de eigenlijke leerplanrealisatie. Anderzijds werken de leerlingen weinig met activerende werkvormen die de communicatie en de interactie bevorderen. Het taalgebruik van de leraren is verzorgd en zij reiken de vaktaal en schooltaal voldoende aan.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

## **Deskundigheidsbevordering**

*Beginsituatieanalyse*

*Overleg*

*Vorming*

De vakgroep is erg klein en formeel overleg is reeds lang niet aan de orde geweest. Dat isolement heeft er voor gezorgd dat zowel het aanbod als de uitrusting niet kritisch aan het leerplan getoetst bleven. De vakgroep heeft weliswaar nog nascholingen gevolgd, maar niet binnen het vakgebied. Een grondige leerplanstudie is niet het startpunt geweest. Zonder een minimum aan functionele verslaggeving en formele communicatie, en zonder de creatieve inbreng van vakcollega's is gebleken dat een volgehouden verbetering van het aanbod en de uitrusting niet mogelijk is.

### **3.1.1.3 Techniek in het eerste leerjaar B (leerplan D/2010/7841/020)**

#### **Voldoet niet**

De school streeft niet alle ontwikkelingsdoelen na. De evaluatie is niet valide. De uitrusting in de school voldoet niet om de leerplanrealisatie te ondersteunen.

#### **Onderwijsaanbod**

*Volledigheid*

*Evenwicht*

*Beheersingsniveau*

*Samenhang*

De vakgroep kiest voor vijf verkenningengebieden: mode, voeding, verzorging, elektriciteit en ICT. Die keuze is deels bepaald door het aanbod in de bovenbouw van de school en deels door de beschikbare leermiddelen. Een aantal lesonderwerpen, de omschrijving, de inhoud, het didactische materiaal en de aanpak stroken niet met het huidige leerplan, maar wel met het vorige dat sinds vijf jaar niet meer in voege is.

De aandacht is zeer sterk gelegd op het verkenningengebied mode. Dit verklaart de vakgroep door vervangingen die zich hebben opgedrongen in de loop van het schooljaar.

Het verkenningengebied voeding behandelen de leerlingen maar heel oppervlakkig. Dat is op z'n minst merkwaardig in deze school, die uitblinkt in de sterk uitgebouwde bovenbouw Hotel en beschikt over een uitmuntende uitrusting en een rijke expertise.

Het verkenningengebied verzorging verwerkten de leraren in een ehbo-cursus. Dat zijn bijna uitsluitend gesloten instructies voor wondverzorging zonder zichtbare technische systemen en zonder de nodige stappen van het technisch proces.

Het verkenningengebied elektriciteit krijgt voldoende aandacht en de aangeboden projecten beantwoorden het best aan de verwachtingen uit het leerplan. Door ontbrekende leermiddelen is de efficiëntie van de leeractiviteiten nog niet optimaal.

ICT oefenen de leerlingen niet als verkenningengebied in techniek. Het wordt ook niet voldoende geïntegreerd in de projecten.

De leraren bieden maar enkele delen in een doelgericht project aan. Ze geven nog te veel lessen zonder die noodzakelijke samenhang van theorie en praktijk. De notities in de agenda's en het lesmateriaal dat de leerlingen gebruikten, tonen aan dat de leerlingen slechts de helft van de tijd daadwerkelijk 'hanteren', maar niet steeds in de vormen die het leerplan vooropstelt.

**Onderwijsorganisatie**  
*Organisatie curriculum*  
*Samenstelling klasgroepen*

De groepsgrootte is geschikt om kwaliteitsvolle lessen te volgen op voorwaarde dat een goede uitrusting, een uitdagend aanbod en een doordacht klasmanagement het onderwijs ondersteunen.

De lessen zijn in blokken van twee lesuren gepland. Dat bevordert de nuttige aanwending van de onderwijstijd. De lesuitval in het vorige schooljaar en het huidige schooljaar is zeer groot. Door toevallige omstandigheden en organisatorische problemen zijn bijna 35 % van de lessen niet gegeven. In het voorbije schooljaar is bovendien een voorafname gedaan van twee lesuren om de drie weken om algemene ICT-vaardigheden te oefenen zonder enig verband met techniek-projecten. Die leeractiviteiten zijn ook niet geëvalueerd binnen het vak techniek. Op deze manier werd er nog een groter beslag gelegd op de leerkansen van de leerlingen.

**Uitrusting**  
*ICT*  
*Inzet uitrusting*  
*Leermiddelen*

De school beschikt niet over voldoende leermiddelen om de leerplandoelstellingen te realiseren. In het vaklokaal zijn er geen middelen, noch apparaten in het verkenninggebied voeding (oven, fornuis, koelkast, ..), geen apparaten of toestellen uit het verkenninggebied mode of verzorging (wasmachine, strijkijzer, droogkast, haardroger, stofzuiger,...) en onvoldoende materialen voor de verzorging van het lichaam, de kleding en de omgeving. Voor elektriciteit zijn de minimum materiële vereisten niet aanwezig. Er ontbreken werktafels, een kolom- of een handboormachine en gereedschappen om te zagen, solderen, knippen, plooiën, ...

In het vaklokaal zijn er geen computers met internetaansluiting beschikbaar voor de leerlingen. Er is wel een computer met beamer voor de leraren. Het leerplan vraagt een minimum van één computer per drie leerlingen en de mogelijkheid om te printen. Op deze manier kunnen de leraren ICT niet op een efficiënte manier integreren in de projecten.

De ICT-oefeningen moeten klassikaal uitgevoerd worden in een computerlokaal tijdens de lessen ICT-vaardigheden. Die lessen geeft een ander lid van de vakgroep. Van integratie is geen sprake. De lesonderwerpen maken geen deel uit van de jaarplanning.

**Evaluatiepraktijk**  
*Evenwicht*  
*Volledigheid*  
*Beheersingsniveau*  
*Transparantie*

Het evenwicht ontbreekt binnen de evaluatiepraktijk. Het leerplan geeft een verhouding aan tussen 80 % hanteren en 20 % begrijpen en duiden. In het vorige schooljaar was er te veel aandacht voor kennis in de evaluatie (ongeveer de helft). De evaluatie van de leerplandoelstellingen rond hanteren in al zijn variaties blijft sterk ondergewaardeerd in het totaalcijfer.

De leerlingen noteren de evaluatiecriteria op een generiek formulier. Daar besteden ze verhoudingsgewijs te veel lestijd aan. Ze kunnen, mede daardoor, ook maar beperkt zelfgestuurd aan de slag. De formulieren bevatten ruimte voor zelfevaluatie met drie pictogrammen, maar de cesuren, of duidelijke descriptoren voor de beoordeling ontbreken. De gekozen criteria zijn nauwelijks in verband te brengen met de onderwijsdoelen. Ze beantwoorden soms wel aan ontwikkelingsdoelen van vakattitudes.

**Leerbegeleiding**

*Preventief  
Curatief*

De werkbundels zijn aangepast aan het talige niveau en het ontwikkelingsniveau van de leerlingen. Ze zijn voldoende gestructureerd en uitnodigend van opmaak. Die opmaak is niet eenvormig voor alle lesmateriaal en de evaluatie is er niet in verwerkt.

De leraren zijn bekommerd om de taalontwikkeling bij de leerlingen en ze gebruiken oefeningen begrijpend lezen om er aan te werken. De leerlingen worden onvoldoende geconfronteerd met werkvormen die communicatie en taalontwikkeling in betekenisvolle contexten stimuleert.

**Deskundigheidsbevordering**

*Beginsituatieanalyse  
Overleg  
Vorming*

De vakgroep is zeer klein. De leraren overlegden niet binnen de school met de andere vakgroepen en niet buiten de school met andere collega's die hetzelfde vak onderwijzen. Op deze manier blijven er veel kansen onbenut om het aanbod te verbeteren en af te stemmen op de sterke troeven die de school bezit. Een grondige analyse van aandachtspunten en groeikansen, na een doorgedreven leerplanstudie, is dringend aan de orde.

Directie en leraren tonen zich bewust van de hiaten in het aanbod en de uitrusting. Zelfs tijdens de doorlichting groeien al plannen om op relatief korte termijn substantiële verbeteringen te realiseren door uitrusting beter beschikbaar te maken en het vakoverschrijdend overleg te faciliteren. Dit enthousiasme bevestigt het vertrouwen dat het schoolteam een waardevol aanbod kan creëren in dit vak.

### **3.1.1.4 Project algemene vakken in bso tweede graad Kantoor en Verkoop (leerplan D/2012/7841/014)**

**Voldoet niet**

De eindtermen en leerplandoelstellingen worden niet in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatiepraktijk is onvoldoende afgestemd op het leerplanconcept. De leerplandoelstellingen kunnen niet in voldoende mate worden gerealiseerd, doordat niet wordt voldaan aan de minimale materiële leerplanvereisten.

**Onderwijsorganisatie**

*Organisatie curriculum  
Samenstelling klasgroepen*

Op bepaalde lesmomenten zijn de klasgroepen te groot, waardoor de leerplanrealisatie in het gedrang komt. Dit is vooral te wijten aan de permanente in- en uitstroom van leerlingen, waardoor men er organisatorisch geen rekening mee houdt dat op bepaalde momenten alle ingeschreven leerlingen wel degelijk tegelijk aanwezig zijn in de les.

|                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Onderwijsaanbod</b><br><i>Volledigheid</i><br><i>Evenwicht</i><br><i>Beheersingsniveau</i><br><i>Samenhang</i>       | <p>Factoren zoals taalachterstand, leerachterstand, voortdurende instroom en spijbelgedrag leiden ertoe dat er veel aandacht gaat naar klasmanagement waardoor de leerplanrealisatie in het gedrang komt en weinig diepgaand en weinig structureel is.</p> <p>De leerinhouden worden thematisch aangereikt. Daartoe werden verzorgde cursusbundels aangemaakt. Inhoudelijk sluiten ze voldoende aan bij de doelstellingen en bij de leefwereld van de leerlingen. De actualiteit wordt voldoende geïntegreerd. Aspecten van kwantitatieve geletterdheid worden aangebracht en ook de probleemstellingen en leerinhouden m.b.t. de eindtermen ‘wetenschap en samenleving’ zijn goed uitgewerkt. De opdrachten in de cursus spreken vooral de zelfwerkzaamheid door middel van invuldidactiek aan en te weinig het probleemoplossend vermogen. Leerlingen worden bij het vastleggen van het aanbod te weinig betrokken. Binnenklasdifferentiatie wordt opgevangen door extra opdrachten voor die leerlingen die vlugger klaar zijn met de opgegeven opdracht. Sporen van projectmatig onderwijs waarbij de leerlingen zelfstandig problemen leren oplossen en leren samenwerken in teamverband zijn zelden terug te vinden. Voor de functionele ICT-geletterdheid zijn onvoldoende middelen en uitgeruste lokalen ter beschikking.</p> <p>Op schoolniveau maar ook tijdens de lessen krijgen de leerlingen heel wat ondersteuning. Toch bereikt een aantal leerlingen het vereiste beheersings- en verwerkingsniveau niet.</p> |
| <b>Uitrusting</b><br><i>ICT</i><br><i>Inzet uitrusting</i><br><i>Leermiddelen</i>                                       | <p>Er wordt niet voldaan aan de minimale materiële leerplanvereisten, waardoor de doelgerichte ontwikkeling van vaardigheden en attitudes in samenhang met de eindtermen en leerplanclusters niet kan gerealiseerd worden. De voor het vak beschikbare leslokalen behoren tot de minst kwaliteitsvolle van de school (zie het verslag BVH). De lokalen zijn weinig leerrijk ingericht. Voor het vak staat geen geschikte accommodatie ter beschikking. ICT wordt daardoor algemeen onvoldoende geïntegreerd in de lespraktijk. De doelstellingen met betrekking tot informatieverwerving en –verwerking, maar ook doelstellingen met betrekking tot organisatiebekwaamheid en tijd- en ruimtebewustzijn komen hierdoor beperkt aan bod. De verhuis naar een ruimer en beter aangepast lokaal werd doorgevoerd doch evenwel ongedaan gemaakt.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>Evaluatiepraktijk</b><br><i>Evenwicht</i><br><i>Volledigheid</i><br><i>Beheersingsniveau</i><br><i>Transparantie</i> | <p>De evaluatiepraktijk is geen permanente maar veeleer gespreide evaluatie op basis van taken en toetsen. Heel wat taken en toetsen peilen overwegend naar het begrijpend lezen of het reproductieve vermogen van de leerlingen. De evaluatiepraktijk is onvoldoende transparant om aan te tonen dat de verschillende doelstellingendomeinen volledig, voldoende herkenbaar en evenwichtig aanwezig zijn in de beoordeling van de leerlingen. Zo zijn ondermeer de criteria voor informatieverwerking, lees-, luister- en spreekopdrachten te weinig transparant en hebben ze te weinig de bedoeling om de beheersingsgraad ten aanzien van eindtermen en leerplandoelstellingen te meten. Het leerproces, de begeleiding van en reflectie op dit proces komen daardoor onvoldoende in beeld.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |

**Leerbegeleiding**  
*Preventief*  
*Curatief*

De meeste leraren stellen zich coachend op. Hun aanpak is thematisch, waardoor de integratie van leerinhouden met betrekking tot verschillende doelstellingendomeinen rond communicatie en actieve participatie mogelijk wordt. Het leergesprek is de overheersende werkvorm, zeker in de grote lesgroepen. Zelfwerkzaamheid, spreekvaardigheid, het vermogen om gericht te luisteren of het onderbouwen van een motivering worden daardoor te weinig doelgericht bewaakt. Het gebrek aan motivatie bij heel wat leerlingen (te laat komen, niet komen opdagen, voorbereidingen of taken niet maken, ...) remt de inzet en de efficiëntie van leerbegeleiding sterk af zowel op gebied van taal als leren leren. Binnen de lessen krijgen de leerlingen heel wat ondersteuning. Toch bereikt een aantal leerlingen het vereiste beheersings- en verwerkingsniveau niet.

**Professionalisering**

De vakgroep bestaat uit een aantal goed samenwerkende leden met complementaire competenties. Zo is er voldoende interne knowhow om alle eindtermen te implementeren.

### **3.1.1.5 Geschiedenis in tso tweede graad in de studierichtingen Techniek-wetenschappen en Hotel en in tso derde graad in de studierichtingen techniek wetenschappen, Optiektechnieken, Tandtechnieken (leerplannen D/1999/0279/02 en D/2003/0279/006)**

#### **Voldoet niet**

De leerplandoelstellingen zitten onvoldoende herkenbaar vervat in de studie van de historische samenlevingen. De evaluatiepraktijk is onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen.

**Onderwijsaanbod**  
*Volledigheid*  
*Evenwicht*  
*Beheersingsniveau*  
*Samenhang*

Het onderwijsleerproces vertrekt veeleer vanuit de leerplaninhouden dan wel vanuit de leerplandoelstellingen. De leerplaninhouden zijn het ordeningskader; zij worden niet expliciet aan leerplandoelen gekoppeld. Mede daardoor ligt de nadruk heel sterk op het beschrijvende en verklarende niveau van de historische vorming. De manier waarop historische inhouden en bronnen bestudeerd en verwerkt worden sluit onvoldoende aan bij de leerplandoelstellingen (zie leerplandoelen betreffende inzicht, integratie van het referentiekader in de studie van de samenlevingen en historische methode en de ET 11-16).

Er wordt nog geen duidelijke leerlijn gevolgd zowel op gebied van het verwerven van kennis en inzicht in tijd, ruimte en socialiteit als voor de beoefening van de historische vaardigheden op een voldoende beheersingsniveau. Historische begrippen worden geregeld uitgebreider besproken, maar ze worden zelden in een andere context geplaatst of binnen het historisch referentiekader verder verfijnd.

De historische leerinhoud wordt zelden vanuit een probleemstelling door leerlingen onderzocht. De leerlingen verwerven wel voldoende kennis en inzicht betreffende de besproken historische feiten, begrippen, verklaringen. De structuurbegrippen worden te weinig geïntegreerd aangeboden.

In de beide graden krijgen de leerplandoelstellingen betreffende actief en onderzoekend leren en de toepassing van historische methode onvoldoende aandacht. De historische vaardigheden beantwoorden niet aan het vereiste beheersingsniveau.



De leerlingen beschikken over een atlas, een leerboek en aanvullende documenten. De aangeboden historische bronnen in de leerboeken vormen dikwijls het uitgangspunt voor de bespreking van de historische inhoud. Uit de beschikbare leerlingendocumenten en uit lesobservatie blijkt dat bronnen veeleer ingezet worden voor het aanschouwelijk maken van een overwegend centraal aangestuurd onderwijs- en leerproces. Oefeningen op historische kritiek zijn te weinig uitdagend.

Vaardigheidsgerichte werkvormen zijn te weinig afgestemd op leerstrategieën (bijv. evolueren van begeleid naar meer zelfstandig actief en probleemoplossend leren). De vakgroep zal daartoe nog de leerlijnen ontwikkelen.

|                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Uitrusting</b><br><i>ICT</i><br><i>Inzet uitrusting</i><br><i>Leermiddelen</i>                                       | <p>De leerlingen krijgen les in een vaklokaal met de minimaal vereiste leermiddelen. De geschiedenislessen vinden plaats in een goed uitgerust en passend geïllustreerd vaklokaal. Men beschikt over voldoende leermiddelen en kan er vlot gebruik maken van audiovisuele apparatuur en/of dataprojectie met internetaansluiting. Daarnaast kan men ook terecht in de computerlokalen.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>Evaluatiepraktijk</b><br><i>Evenwicht</i><br><i>Volledigheid</i><br><i>Beheersingsniveau</i><br><i>Transparantie</i> | <p>In beide graden is de leerlingenevaluatie samengesteld uit dagelijks werk en proefwerken. De evaluatie dagelijks werk is hoofdzakelijk gericht op het retrospectief peilen naar kennis, inzicht, vaardigheden en toepassingen betreffende de aangeleerde inhoud. De evaluatie van toepassing van historische methode is te beperkt en beantwoordt qua beheersingsniveau te weinig aan de betrokken leerplandoelstellingen. Het nastreven van de vakattitudes wordt ook beoordeeld. Alternatieve vormen van evaluatie die het actief en onderzoekend leren stimuleren en valideren komen te weinig voor. De evaluatie sluit inhoudelijk voldoende bij het onderwijsleerproces aan. In de examens wordt kennis, inzicht en historische vaardigheden evenwichtig geëvalueerd. De vraagstelling is in elk leerjaar representatief voor de behandelde leerstof. De kennis- en inzichtvragen mikken op een voldoende beheersingsniveau. De vragen met betrekking tot historische vaardigheden houden verband met situeren in tijd en ruimte, kaarten- en bronnenanalyse maar het verwerkingsniveau beantwoordt te weinig aan de leerplandoelstellingen. Bij examens en toetsen krijgen leerlingen soms onvoldoende instructies over wat verwacht wordt. De resultaten van de leerlingen en de klasgemiddelden voor geschiedenis zijn globaal eerder laag.</p> |
| <b>Leerbegeleiding</b><br><i>Preventief</i><br><i>Curatief</i>                                                          | <p>De betrokkenheid van leraren en de open manier waarop zij communiceren, dragen bij tot een positief en ondersteunend leerklimaat. Naast overdracht van kennis en inzicht en het aanleren van vaardigheden wordt ook grote aandacht besteed aan waarden en attitudes die als doel hebben het gedrag van de leerlingen op korte en lange termijn te beïnvloeden. Uit de lesobservaties tijdens de doorlichting blijkt dat de opbouw van de lessen weinig gevarieerd is; de leerlingen werken gemotiveerd mee. Het lesmateriaal sluit aan bij de lesstructuur. Het onderwijs kadert voldoende in actuele contexten.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |



Het motiverend klasmanagement, afspraken en leertips zijn duidelijk herkenbare onderdelen van de leerbegeleiding. Door het afwisselend gebruik van beeldbronnen en tekstbronnen worden de diverse leerstijlen aangesproken. Leraren volgen leerlingen van nabij op. Zij zetten daarvoor voldoende toetsen in. Eventuele remediëring wordt geïntegreerd in de lessen. De leerlingen kunnen rekenen op mondelinge feedback na toetsen en examens. In geval van specifieke leerproblemen sluit de leerbegeleiding op vakniveau aan bij de begeleiding op schoolniveau.

### **3.1.1.6 Administratie en retail in bso tweede graad in de studierichtingen Kantoor en Verkoop (leerplannen D/2013/7841/003 en D/2013/7841/062)**

#### **Voldoet niet**

Het onderwijsaanbod voldoet niet wegens het ontoereikende beheersingsniveau van de leerplandoelstellingen. De uitrusting voldoet niet aan de minimale materiële leerplanvereisten opgelegd door beide leerplannen. De evaluatiepraktijk is onvoldoende competentiegericht uitgewerkt.

|                          |                                                                                                                                                 |
|--------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Onderwijsaanbod</b>   | 'Administratie en retail' is de pedagogische benaming voor het geheel van vakken die binnen het specifieke gedeelte van de studierichting onder |
| <i>Volledigheid</i>      | bovenstaande leerplannummers vallen. Onder deze benaming vallen de vakken                                                                       |
| <i>Evenwicht</i>         | TV Boekhouding/Toegepaste economie/TV Toegepaste Informatica/TV                                                                                 |
| <i>Beheersingsniveau</i> | Verkoop/TV Dactylografie/KV Beeldende vorming/PV Beeldende vorming.                                                                             |
| <i>Samenhang</i>         |                                                                                                                                                 |

Het onderwijsaanbod voldoet niet wegens het ontoereikende beheersingsniveau van de leerplandoelstellingen. Dit is te wijten aan verschillende factoren. Kennis en beroepsgerichte vaardigheden komen te veel op zichzelf staand en te weinig geïntegreerd aan bod. Meestal gaat het hier om kennis en vaardigheden die een basis vormen om bepaalde competentiegerichte activiteiten met voldoende achtergrond te kunnen uitvoeren. Het op een competentiegerichte wijze geïntegreerd aanbieden van kennis, vaardigheden en vakattitudes komt echter in het geheel van de leerplanrealisatie onvoldoende aan bod. Bovendien verwacht het leerplan een streven naar leersituaties die de reële arbeidssituatie benaderen. De leraren gebruiken echter vooral het leerboek en het bijhorende oefenplatform als leidraad, terwijl onvoldoende wordt gewerkt met competentiegerichte toepassingen, opdrachten en projectmatige voorbeelden van intern werkplekieren. Ook zijn de opdrachten die gebruikt worden naast het leerboek onvoldoende uitgewerkt en onduidelijk voor de leerlingen. Het externe werkplekieren wordt geconcretiseerd door twee observatieopdrachten gekoppeld aan bedrijfsbezoeken. De leerlingen verwerken de opgedane ervaringen echter niet meer verder waardoor de toegevoegde waarde van de opdracht in het gedrang komt. Ook het ontbreken van de nodige uitrusting vormt een belemmerende factor. Toch wendt de vakgroep de aanwezige uitrusting soms ook niet contextueel aan. Een voorbeeld is het niet gebruiken van de ontvangstbalie tijdens lessen onthaal wat een opportuniteit is om de

reële arbeidssituatie zo dicht mogelijk te benaderen. Binnen competentie 2 ‘Als administratief medewerker ondersteunende boekhoudkundige taken uitvoeren’ gebeurt dit bijvoorbeeld wel via het gebruik van een didactisch boekhoudpakket wat het zelfgereguleerd leren ondersteunt.

Volgende doelstellingen kunnen niet op het juiste beheersingsniveau gerealiseerd worden:

Competentie 1:

Leerplandoelstelling 5. Binnen de context van een onthaalbalie, in het Nederlands, en op een klantvriendelijke manier een telefoongesprek voeren aan de hand van een aantal standaarduitdrukkingen.

Leerplandoelstelling 6. Inkomende en uitgaande post en mail, in het Nederlands en volgens afgesproken procedures, verwerken.

Competentie 3

Leerplandoelstelling 20. De stappen bij de goederenontvangst in een magazijn onder begeleiding uitvoeren. (Leerplandoelstelling 20.3, 20.4, 20.5, 20.6)

Leerplandoelstelling 21. De goederen onder begeleiding opslaan op de juiste locatie in het winkelmagazijn. (21.2, 21.3)

Leerplandoelstelling 23. Een eenvoudige artikelpresentatie in schappen opbouwen. (23.1, 23.2, 23.4, 23.5, 23.6, 23.7)

Competentie 4

Leerplandoelstelling 27. In het Nederlands, de telefoon opnemen en aan de hand van een aantal standaarduitdrukkingen op een klantvriendelijke manier vragen van de klant van de winkel beantwoorden.

Leerplandoelstelling 29. Een telefonische bestelling manueel noteren en doorgeven.

Leerplandoelstelling 30. De gebruiksaanwijzing van een antwoordapparaat en telefoon hanteren.

De leraren volgen de door het leerplan vooropgestelde verdeling van de lestijden over de verschillende competenties. De vakgroep werkt nog weinig planmatig aan de horizontale samenhang met het vak project algemene vakken en het vak Nederlands communicatieve vaardigheden. Voor een aantal leerplandoelstellingen is er gericht overleg en samenwerking. De verticale samenhang tussen de twee leerjaren beperkt zich voornamelijk tot afspraken over de verdeling van leerinhouden.

**Onderwijsorganisatie**  
*Organisatie curriculum  
Samenstelling klasgroepen*

De leerlingen van Kantoor en Verkoop zitten samen binnen de klas “office & retail”. De leraren baseren zich echter uitsluitend op het leerplan van de tweede graad kantoor (D/2013/7841/003). Het leerplan van de tweede graad Verkoop (D/2013/7841/062) wordt niet mee opgenomen. De school en de leraren houden bijgevolg geen rekening met de verschillen tussen beide leerplannen. De school streeft wel naar het realiseren van alle uitbreidingsdoelstellingen.

De opsplitsing van de verschillende competenties binnen de leerplanrealisatie over verschillende leraren vormt een vergaande uitdaging bij het bewaken van het geïntegreerde karakter en de samenhang tussen de leerplandoelstellingen. De klasgrootte is gelimiteerd maar onvoldoende afgestemd op de aanwezige infrastructuur. Zo zijn bepaalde vormen van intern werkplekleren (bijvoorbeeld

simulatie) moeilijker te realiseren. In de school zelf krijgen de leerlingen doorgaans lesuren in blokken. Dit werkt bevorderend voor de uitvoering van praktijkgerichte klasopdrachten.

**Uitrusting**  
*ICT*  
*Inzet uitrusting*  
*Leermiddelen*

De uitrusting voldoet niet aan de verwachte minimale materiële leerplanvereisten. De school beschikt niet over voldoende leermiddelen om de leerplandoelstellingen te kunnen realiseren.

De didactische leerwinkel bestaat uit twee afzonderlijke lokalen met tussendeur. Er zijn geen winkelrekken of opbergkasten die kunnen worden afgesloten. De ruimte beschikt over een computer met internettoegang maar niet over een kleurenprinter met scanmogelijkheid. Er bevinden zich twee inpaktafels waarvan een leeg en gekneld tussen schoolbanken. De andere inpaktafel is te laag en onvoldoende ruim. Bovendien is er geen achterwand aanwezig voor aanwezige papierrollhouders.

Niettegenstaande de school over een kantoorklas beschikt, vinden er hier geen lessen plaats voor leerlingen uit de twee graad 'office en retail'. Uit het lokalenrooster blijkt dat er voldoende mogelijkheden zijn om deze klas ook voor hen ter beschikking te stellen. De kantoorklas beschikt niet over een ruimte voor klassikale instructie, noch over een vergadertafel voor overlegmomenten. Er is geen werkende telefoon (enkel inkomende oproepen), lamineerapparaat, copier of inbindtoestel aanwezig.

Het leerplan verwacht de uitvoering van praktijkgerichte opdrachten, een project of een simulatie ondersteund door een aangepaste infrastructuur. Uit beleidsdocumenten blijkt dat de school op de hoogte is van de verschillende materiële noden maar deze momenteel niet beschouwt als prioriteit. De nodige ICT-voorzieningen en projectiemogelijkheden zijn aanwezig en worden voldoende ingezet.

**Evaluatiepraktijk**  
*Evenwicht*  
*Volledigheid*  
*Beheersingsniveau*  
*Transparantie*

Kennis en beroepsgerichte vaardigheden worden bevraagd via een geheel van toetsen en beperkte taken. De door het leerplan verwachte competenties (met integratie van de benodigde kennis, vaardigheden en vakattitudes) worden echter niet of op een onvoldoende hoog beheersingsniveau geëvalueerd. De gehanteerde evaluatiecriteria zijn onvoldoende transparant.

Er is geen gericht evaluatiebeleid op vakniveau. De leraren maken hierover onvoldoende inhoudelijke afspraken. Zo ontbreken duidelijke afspraken binnen de vakgroep over de verhouding kennis/vaardigheden/attitudes en het aandeel werkplekieren binnen de evaluatie.

**Leerbegeleiding**  
*Preventief*  
*Curatief*

De leerbegeleiding wordt door een aantal factoren bemoeilijkt. Er is een grote in- en uitstroom van leerlingen gedurende het schooljaar. De leerlingenpopulatie is zeer heterogeen en vertoont een hoge graad van absenteïsme. Bovendien neemt het klasmanagement een groot stuk van de leertijd in beslag. De leraren geven aan dat bepaalde activerende werkvormen zoals groepswerk en rollenspelen moeilijk te hanteren zijn wegens te grote klasgroepen. Het digitaal platform aangereikt vanuit de leerboeken werkt leerondersteunend.

De curatieve leerbegeleiding gebeurt willekeurig en leraargebonden. De remediëringsopdrachten bestaan uit het individueel verbeteren van toetsen en taken bij een tekort. De leerlingen kunnen taken en toetsen inhalen over de middag. Doordat het initiatief sterk vanuit de leerlingen moet komen heeft de remediëring een soms wat te vrijblijvend karakter.

Er wordt aandacht besteed aan de oriëntatie van de leerlingen naar de derde graad toe. Er is geen gericht talenbeleid op vakgroepniveau. De leerlingen worden sporadisch geremedieerd door leraren taal die lesvrij zijn door stageperiodes van andere afdelingen.

#### **Deskundigheidsbevordering**

*Overleg  
Vorming*

Er is veel informeel overleg, maar een gestructureerd formeel vakoverleg ontbreekt waardoor een verdergaande gezamenlijke professionalisering en het delen van expertise niet gestimuleerd wordt. Door het spreiden van de leerplanrealisatie over verschillende leraren is er een grote nood aan een voortdurend verticaal en horizontaal overleg. Er is dan ook een duidelijke behoefte aan en concrete vraag vanuit de vakgroep naar ingeroosterde overlegmomenten.

De leraren volgen gerichte nascholingen, maar wenden deze onvoldoende aan voor interne professionalisering. Zo ontbreekt het omzetten van verworven inzichten naar de klasvloer. Bovendien is er geen structurele doorstroming of verspreiding van inzichten naar de vakcollega's toe. De school maakt gebruik van pedagogische begeleiding.

### **3.1.1.7 Frans in bso derde graad in de studierichtingen Kantoor en Verkoop en Kantooradministratie en gegevensbeheer (leerplannen D/2012/7841/058 en D/2014/7841/018)**

#### **Voldoet**

De leerplandoelstellingen worden voldoende aangeboden. De evaluatie voldoet nipt.

**Onderwijsorganisatie**  
*Organisatie curriculum  
 Samenstelling klasgroepen*

Door een situationele factor zijn er vorig schooljaar in een aantal lesgroepen van de derde graad Kantoor en Verkoop heel wat lesuren weggevallen. Deze situatie had een belemmerende invloed op de leerplanrealisatie. Voor de beoordeling van de leerplanrealisatie werd zowel uitgegaan van het aanbod en de evaluatie van het vorig schooljaar als van het eerste trimester van dit schooljaar. Het geheel aan documenten biedt genoeg garanties voor een voldoende leerplanrealisatie, al zijn er nog een aantal werkpunten.

In het eerste leerjaar van de derde graad Kantoor en Verkoop zijn de lesgroepen meestal groot bij aanvang van het schooljaar. De leerplanrealisatie wordt hierdoor bemoeilijkt.

**Onderwijsaanbod**

*Volledigheid*

*Evenwicht*

*Beheersingsniveau*

*Samenhang*

In de derde graad Kantoor en Verkoop wordt de kennis van grammatica, woordenschat en socio-culturele leerinhouden onderwezen in functionele algemene en beroepsgerichte communicatieve contexten. Het onderwijs is voldoende gericht op het verwerven van taalvaardigheid. Bij lees- en luistervaardigheid komen vooral informatieve en prescriptieve teksten aan bod. Verhalende teksten worden veeleer beperkt behandeld. De schrijfvaardigheidstraining voldoet voor de meeste lesgroepen, maar blijft beperkt. Leerlingen leren schrijven tijdens het oefenen van grammaticale kennis en woordenschat. Ze maken verder ook een aantal functionele schrijfo opdrachten aansluitend bij de vereisten van het leerplan. In het kader van de geïntegreerde proef stellen de leerlingen hun stagebedrijf voor, geven ze hun mening over het verloop van de stage en schrijven ze een aantal brieven. De meeste doelen voor mondelinge interactie en voor spreekvaardigheid worden geoefend.

De lees-, luister-, spreek- en schrijfstrategieën zitten verwerkt in de vraagstelling bij de opdrachten in het leerboek. Leerlingen reflecteren er echter nog niet altijd gericht over zodat het leerproces vaak nog te impliciet blijft. De leerlingen krijgen voldoende de kans om vakattitudes te verwerven, maar de reflectie erover is nog niet optimaal.

Algemeen is de intensiteit van de taalvaardigheidstraining veeleer laag. De grootte van de lesgroepen bij aanvang van het schooljaar, het gebrek aan motivatie van heel wat leerlingen en de frequente afwezigheden van leerlingen hebben een belemmerende werking op de mate waarin de leerlingen de leerplandoelen oefenen en bereiken.

In het derde leerjaar van de derde graad Kantooradministratie en gegevensbeheer leren de leerlingen gericht communiceren in zakelijke situaties. De meeste leerplandoelstellingen voor luisteren en lezen worden aangeboden. Narratieve teksten komen evenwel weinig aan bod. De teksten voor leesvaardigheid vertonen een veeleer beperkte moeilijkheidsgraad.

De spreek- en gespreksvaardigheid komen voldoende aan bod. In het kader van de geïntegreerde proef hebben de leerlingen vorig jaar een monument in Parijs gepresenteerd en zullen ze dit jaar hun stage toelichten. De gespreksvaardigheid beperkte zich vorig schooljaar te veel tot het vertalen van dialogen uit het leerboek. De leerlingen kwamen niet altijd toe aan de transfer naar authentieke interactie. Dit schooljaar werd de aanpak evenwel bijgestuurd. De leerlingen reiken zelf situaties aan uit hun stagepraktijk. Deze contexten worden dan gebruikt om rollenspelen te oefenen die sterk aansluiten bij de ervaring en noden van de leerlingen. Deze benadering vormt een voorbeeld van goede praktijk. Het schrijfvaardigheidsonderwijs is niet genoeg afgestemd op de leerplandoelstellingen. De leerlingen schrijven wel heel wat dialogen en het schrijven wordt ook veel gebruikt als didactische werkvorm om vraagjes over teksten te beantwoorden of reacties te geven op bepaalde situaties. Maar de taaltaken vervat in de leerplandoelstellingen en vooral ook de zakelijke communicatie komen te beperkt aan bod.



**Uitrusting**  
*ICT*  
*Inzet uitrusting*  
*Leermiddelen*

De materiële uitrusting voldoet nipt. Sinds dit schooljaar vinden alle taallessen plaats in een aantal lokalen op dezelfde gang. De lokalen beschikken over een beamer en een computer, maar de hardware is verouderd waardoor de toepassingen vaak haperen en het lesverloop belemmeren. Verder zijn er ook niet voldoende mogelijkheden voor het verduisteren van de lokalen, zodat het moeilijk is om met audiovisuele leermiddelen te werken. ICT-toepassingen worden dan ook beperkt aangewend ter ondersteuning van de onderwijspraktijk. Lesgroepafhankelijk oefenen de leerlingen kennis in door middel van een oefenpakket. De zakelijke brieven en andere opdrachten in het kader van de geïntegreerde proef maken de leerlingen op de computer. Hierbij is ook aandacht voor de BIN-normen.

Er zijn te weinig woordenboeken. Ze bevinden zich bovendien in de leraarskamer die te ver gelegen is van de lokalen. Hierdoor leren de leerlingen ze niet genoeg gebruiken. Ook andere naslagwerken zijn te weinig beschikbaar binnen handbereik.

**Evaluatiepraktijk**  
*Evenwicht*  
*Volledigheid*  
*Beheersingsniveau*  
*Transparantie*

De vakgroep trekt duidelijk de kaart van de procesgerichte benadering van de evaluatie. Dit blijkt uit het gehanteerde systeem van gespreide evaluatie. Er zijn evenwel weinig afspraken tussen leraren die les geven in de derde graad over de inhoud en de frequentie van de evaluatie. De vakgroep hanteert ook geen verdeelsleutel kennis en vaardigheden. Op deze manier hebben leraren geen controle over het gewicht van de punten voor kennis en vaardigheden in het jaarresultaat.

De kenniscomponent wordt goed geëvalueerd. De toetstechniek is leraarafhankelijk voor verbetering vatbaar. De bevraging van woordenschat is niet altijd voldoende ingebed in communicatieve contexten.

In de derde graad Kantoor en Verkoop voldoet de evaluatie van de taalvaardigheden, maar vertoont ze nog een aantal hiaten. De beoordeling van de luistervaardigheid gebeurt op het vereiste verwerkingsniveau en bestrijkt vooral informatieve en prescriptieve teksten. De meeste leerplandoelstellingen voor spreek- en gespreksvaardigheid worden geëvalueerd. Er is echter geen evaluatie van het spontaan verwoorden van een mening (ET 13). De evaluatie van de schrijfvaardigheid voldoet. In een aantal lesgroepen is de evaluatie van de leesvaardigheid niet voldoende representatief omdat er nagenoeg geen leestoetsen zijn.

In het specialisatiejaar Kantooradministratie en gegevensbeheer is de evaluatie representatief voor de lees-, gespreks- en spreekvaardigheid. De luistervaardigheid wordt echter weinig geëvalueerd en de beoordeling van de schrijfvaardigheid is onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen.

De vakgroep evalueert de inspanning die leerlingen leveren om Frans te spreken tijdens de lessen (vakattitude). Er worden stappen ondernomen om verder uit te zoeken op welke manier het beoordelen en reflecteren over vakattitudes kan worden geoptimaliseerd.



Leerlingen weten wat van hen wordt verwacht. De puntenverdeling en scoring zijn overwegend duidelijk. Er zijn recentelijk goede initiatieven voor het beoordelen van de spreek-, gespreks- en schrijfvaardigheid op basis van scorewijzers met criteria. Dit ondersteunt de objectiviteit van de evaluatie.

De jaarresultaten van de leerlingen van de derde graad Kantoor en Verkoop zijn veeleer zwak. Een vierde van de leerlingen haalt een onvoldoende. In het specialisatiejaar Kantooradministratie en gegevensbeheer haalt de helft van de leerlingen een onvoldoende op jaarbasis. De frequente afwezigheden van een aantal leerlingen vormen hier mede de oorzaak van.

#### **Rapporteringspraktijk**

*Leerondersteunend  
Transparantie*

Leerlingen en ouders krijgen regelmatig informatie over de prestaties van de leerlingen via de rapporten. De scores van alle toetsen en taken worden gepubliceerd in het elektronisch rapportensysteem. Het geven van commentaren op rapporten is nog geen veralgemeende praktijk. Waar dat wel gebeurt zijn de commentaren vooral aanmoedigend. Ze bevatten soms ook aanwijzingen over de oorzaak van tegenvallende resultaten en/of de te ondernemen remediëring.

#### **Leerbegeleiding**

*Preventief  
Curatief*

De preventieve leerbegeleiding komt tot uiting in de aandacht voor het motiveren van de leerlingen. Ook de zelfsturing is een belangrijk aandachtspunt. Sinds vorig jaar nam de vakgroep een talenportfolio in gebruik met als doel de zelfreflectie van de leerlingen over hun leerproces te stimuleren. De aangereikte studietips komen leraarafhankelijk aan bod. De leerlingen maken zelfstandig een aantal opdrachten en oefenen op deze manier de planningsvaardigheden en het probleemoplossend denken. De begeleiding van de opdrachten voor de geïntegreerde proef is degelijk. Er werd recentelijk een kwaliteitsvolle studiewijzer uitgewerkt ter ondersteuning van de geïntegreerde proef. Dit is een voorbeeld van goede praktijk. In sommige lesgroepen bevatten de notities van de leerlingen fouten omdat ze slechts beperkt worden nagekeken.

Leerlingen kunnen terecht bij de vakleraar voor extra ondersteuning. In het specialisatiejaar gebeurt de opvolging en de ondersteuning van de leerlingen grondig. In sommige lesgroepen van het eerste en het tweede leerjaar van de derde graad wordt de remediëring evenwel niet voldoende structureel aangepakt. De toetsen en taken geven ook niet altijd aanleiding tot gerichte feedback zodat leerlingen kunnen leren uit fouten. Dit is een gemiste kans. De remediëring is vooral gericht op het wegwerken van lacunes in de kennis van woordenschat en grammatica en weinig op het oefenen van de taalvaardigheden. De effecten van de remediëring worden globaal opgevolgd via de klassenraden.

De zorg voor het welbevinden en de motivatie van de leerlingen en de problemen met het klasmanagement werken in de hand dat het verwachtingspatroon veeleer laag ligt in sommige lesgroepen. De leerlingen worden hierdoor soms te weinig uitgedaagd. Dit is vooral het geval in de derde graad Kantoor en Verkoop. In het specialisatiejaar zijn de eisen die aan de leerlingen worden gesteld hoog genoeg.



**Deskundigheidsbevordering** De vakgroep maakt afspraken over een aantal organisatorische en inhoudelijke aspecten van de werking zoals de keuze van leerboeken, de uitstappen en het gebruik van de talenportfolio en het evaluatiesysteem. De uitwisseling van goede praktijkvoorbeelden is nog geen veralgemeende praktijk.

*Overleg  
Vorming*

De vakgroep heeft recentelijk een traject aangevat onder leiding van de pedagogische begeleider. Er werd een actieplan uitgewerkt waarvan het hoofddoel is om de leerplangerichtheid van het onderwijs en de evaluatie te verbeteren. Hiervan zijn al enkele positieve effecten te zien.

Er is evolutie in de kwaliteitsbewaking. De leerlingenresultaten worden echter nog weinig aangewend om de effecten van het onderwijs te evalueren.

### 3.1.1.8 Frans in tso derde graad in de studierichting Techniek-wetenschappen (leerplan D/2014/7841/008)

#### **Voldoet**

De leerplandoelstellingen worden voldoende aangeboden. De evaluatie voldoet nipt.

#### **Onderwijsaanbod**

*Volledigheid  
Evenwicht  
Beheersingsniveau  
Samenhang*

Algemeen is er voldoende aandacht voor het verwerven van de vijf taalvaardigheden. De woordenschat en grammatica worden voldoende aangereikt in communicatieve contexten bij het begrijpend lezen en luisteren. Het leren van kennis in beperkte communicatieve contexten als opstap naar de productieve taalvaardigheid neemt veel tijd in beslag. Hierdoor blijft er weinig tijd over voor het oefenen van de schrijfvaardigheid, vooral in het tweede leerjaar van de graad. Vorig schooljaar is de vakgroep van start gegaan met het uitwerken van taaltaken waarbij voor de productieve vaardigheden de kennis sterker in samenhang met de vaardigheden wordt aangeleerd.

De aangeboden luister- en leestaken beantwoorden voldoende aan de vereiste tekstkenmerken en verwerkingsniveaus. De variatie in tekstsoorten is voor verbetering vatbaar. Er komen weinig narratieve en artistiek-literaire teksten aan bod. De spreek- en gespreksvaardigheid krijgen voldoende aandacht. Enkel het navertellen van een tekst (ET 19) komt weinig systematisch aan bod. In het kader van de geïntegreerde proef houden de leerlingen een presentatie voor een jury. Hiermee bereiken ze het structurerend niveau bedoeld door de leerplannen. De schrijfvaardigheidstraining is beperkt. De leerlingen leren schrijven door het maken van oefeningen bij het opbouwen van kennis. In het eerste leerjaar van de graad hebben de leerlingen vorig jaar een aantal opdrachten gemaakt, maar deze sloten niet altijd voldoende aan bij de taaltaken vervat in de leerplandoelstellingen. In het tweede leerjaar hebben de leerlingen vorig jaar nauwelijks schrijfopdrachten uitgevoerd. Het schrijven van een mededeling (ET 27) en het voeren van correspondentie (ET 30) komen onvoldoende aan bod.

De taalleerstrategieën worden besproken met de leerlingen in het kader van het gebruik van de talenportfolio, maar men volgt niet op of leerlingen ze gericht aanwenden. Leerlingen krijgen voldoende de kans om vakattitudes te verwerven, al is er ook hier te weinig systematiek in de bespreking ervan met de leerlingen. De vakgroep exploreert in dit verband de mogelijkheden voor een gelijkgerichte aanpak.

#### **Evaluatiepraktijk**

*Evenwicht  
Volledigheid  
Beheersingsniveau  
Transparantie*

De vakgroep hanteert een systeem van gespreide evaluatie voor het dagelijks werk gecombineerd met examens. Sinds vorig schooljaar zoeken de leraren naar de beste manier om leerplangericht te evalueren. Er gaat nog veel aandacht naar het evalueren van kennis in beperkte contexten. Dit schooljaar evolueert men naar het beoordelen van kennis in ruimere taakgerichte opdrachten. De luistervaardigheid werd vorig jaar beperkt geëvalueerd en bestreek niet alle tekstsoorten. In het tweede leerjaar van de graad was er vorig jaar ook een erg beperkte evaluatie van het lezen en het schrijven. Bovendien bestaat er een grote discrepantie tussen de moeilijkheidsgraad van de leesopdrachten tijdens het jaar en bij examens. Bij het dagelijkse werk hanteert de vakgroep geen verdeelsleutel kennis en vaardigheden. Op deze manier hebben leraren geen controle over het gewicht van de punten voor kennis en vaardigheden in het jaarresultaat. Het vormt een uitdaging voor de vakgroep om de evaluatie nog beter af te stemmen op de leerplandoelstellingen.

Leerlingen weten wat van hen wordt verwacht. De puntenverdeling en scoring zijn overwegend duidelijk. Er zijn recentelijk goede initiatieven voor het beoordelen van de spreek-, gespreks- en schrijfvaardigheid op basis van scorewijzers met criteria. Dit ondersteunt de objectiviteit van de evaluatie.

De leerlingresultaten op jaarbasis zijn zwak. Ongeveer 40 % van de leerlingen behaalden vorig schooljaar een onvoldoende voor Frans.

#### **Uitrusting**

*ICT  
Inzet uitrusting  
Leermiddelen*

De materiële uitrusting voldoet nipt. Sinds dit schooljaar vinden alle taallessen plaats in een aantal lokalen op dezelfde gang. De lokalen beschikken over een beamer en een computer, maar de hardware is verouderd waardoor de toepassingen hinderlijk traag verlopen. Verder zijn er ook niet voldoende mogelijkheden voor het verduisteren van de lokalen, zodat het moeilijk is om met audiovisuele leermiddelen te werken. ICT-toepassingen worden dan ook beperkt aangewend ter ondersteuning van de onderwijspraktijk. Lesgroepafhankelijk oefenen de leerlingen kennis in door middel van een oefenpakket. De zakelijke brieven en andere opdrachten in het kader van de geïntegreerde proef maken de leerlingen op de computer. Hierbij is ook aandacht voor de BIN-normen.

Er zijn te weinig woordenboeken. Ze bevinden zich bovendien in de leraarskamer die te ver gelegen is van de lokalen. Hierdoor leren de leerlingen ze niet genoeg gebruiken. Ook andere naslagwerken zijn te weinig beschikbaar binnen handbereik.

**Leerbegeleiding**  
*Preventief*  
*Curatief*

Een aantal preventieve maatregelen ondersteunen het leerproces. Er is aandacht voor een veilig pedagogisch klimaat en leerlingen worden aangemoedigd. Door middel van het talenportfolio reflecteren de leerlingen over hun leerproces. Men streeft naar het zelfstandig werken en leren van de leerlingen en voorziet hiervoor dat ze een aantal aspecten van de kennis autonoom herhalen en studeren. Bij de evaluatie is er ook aandacht voor sticordimaatregelen. De opdrachten bij de geïntegreerde proef worden voldoende begeleid. De aandacht voor leerstrategieën en studietips is nog beperkt.

De leraren nemen de opvolging van de leerlingen ter harte, maar het remediëringsbeleid van de vakgroep is nog weinig gebaseerd op een gestructureerde aanpak en afspraken. Door de frequentie van de toetsing krijgen de leerlingen veel leer- en slaagkansen, vooral voor het verwerven van functionele kennis. De toetsen worden nauwkeurig verbeterd en voorzien van feedback. Toch haalt de vakgroep niet altijd voldoende rendement uit de evaluatie omdat de leerlingen de fouten niet systematisch verbeteren en er zo weinig uit leren. De remediëring is vooral gericht op het wegwerken van lacunes in de kennis van woordenschat en grammatica en weinig op het oefenen van de taalvaardigheden. De remediëringsinitiatieven en hun effecten worden globaal opgevolgd bij klassenraden. De registratie van de remediëringsinitiatieven is nog niet systematisch. Rapportcommentaren komen vooral voort bij tekorten.

**Deskundigheidsbevordering**  
*Overleg*  
*Vorming*

De vakgroep maakt afspraken over een aantal organisatorische en inhoudelijke aspecten van de werking zoals de keuze van leerboeken, de uitstappen en het gebruik van de talenportfolio en het evaluatiesysteem. De uitwisseling van goede praktijkvoorbeelden is nog geen veralgemeende praktijk.

De vakgroep heeft recentelijk een traject aangevat onder leiding van de pedagogische begeleiding. Er werd een actieplan uitgewerkt waarvan het hoofddoel is om de leerplangerichtheid van het onderwijs en de evaluatie te verbeteren. Hiervan zijn al enkel positieve effecten te zien.

Er is evolutie in de kwaliteitsbewaking. De leerlingenresultaten worden echter nog weinig aangewend om de effecten van het onderwijs te evalueren.

### 3.1.1.9 Hotel in de derde graad bso in de studierichting Restaurant en keuken (leerplan D/2012/7841/032)

#### **Voldoet**

De leerplanrealisatie voldoet. De evaluatie is globaal genomen voldoende valide.

|                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|--------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Onderwijsaanbod</b>   | <p>De meeste leerplandoelstellingen worden effectief aangeboden via praktijk- en theorielessen. In de keuken- en restaurantpraktijk krijgen de leerlingen de leerinhouden op het gepaste beheersingsniveau. De leerlingen krijgen voldoende kansen om de vaardigheden in steeds meer complexe opdrachten en met toenemende zelfstandigheid in te oefenen. In de keukenpraktijk bereiden de leerlingen gewone tot verfijnde culinaire gerechten, waarin zowel de verscheidenheid van producten als de bereidings- en afwerkingstechnieken en afleidingen aan bod komen. In de lessen restaurantpraktijk leren de leerlingen op een gastvrije manier klanten onthalen, menu's voorstellen en informatie over gerechten en dranken geven, bestellingen opnemen en doorgeven.</p>                                                                                                                                                    |
| <i>Volledigheid</i>      | <p>Veilig, milieubewust en voedselveilig handelen komt zowel in de theorielessen, als in de keuken- en zaalpraktijk aan bod, maar het beperkt zich vaak nog tot het bijhouden van de administratie en het registreren van gegevens. Het werken in een team en het prijsbewust handelen binnen de context van een restaurant kan nog meer systematisch aan bod komen.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <i>Evenwicht</i>         | <p>Er is voor het aanbrengen van de gemeenschappelijke doelstellingen samenwerking met de leraren van het vak project algemene vakken, maar de afstemming kan nog versterkt worden.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <i>Beheersingsniveau</i> | <p>De school roostert de theoretische lessen apart in theorielokalen, toch ondersteunt de aanpak in deze lessen doelgericht de vaardigheden en technieken die de leerlingen in de praktijk toepassen. De theorie vertrekt sterk vanuit de praktijk, waardoor de leerinhouden voldoende horizontale en verticale samenhang vertonen. Daarnaast krijgen de leerlingen geregeld doelgerichte opdrachten in de theorie als voorbereiding op de praktijklessen en zoeken zij een aantal lesonderwerpen zelf op.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <i>Samenhang</i>         | <p>De school organiseert het minimaal aantal stage-uren niet conform de verwachtingen van het leerplan. Daardoor missen de leerlingen kansen om de op school verworven kennis, attitudes en vaardigheden te verdiepen en te consolideren binnen de realiteit van de werkomgeving.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>Uitrusting</b>        | <p>Het centrum beschikt over een infrastructuur en materiële uitrusting die toelaten hedendaags kwaliteitsvol onderwijs binnen de studierichting voeding aan te bieden. Voldoende degelijk ingerichte praktijklokalen bieden de leerlingen de kans om de competenties in te oefenen. Om tegemoet te komen aan de eisen van een veiligheids- en hygiënebeleid conform de HACCP-richtlijnen (Hazard Analysis and Critical Control Points) kan de school nog bijkomende inspanningen leveren. De opslag van de goederen in de koelruimtes, het magazijn en de praktijklokalen is voor verbetering vatbaar, evenals de controle van het correct dragen van de persoonlijke beschermingsmiddelen. Het vertrekken vanuit een schooleigen autocontrolesysteem en het consequent opvolgen ervan blijven werkpunten. De vakgroep kan tevens gebruik maken van passend geïllustreerde vaklokalen waar grootbeeldprojectie mogelijk is.</p> |
| <i>ICT</i>               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <i>Inzet uitrusting</i>  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <i>Leermiddelen</i>      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |



## **Evaluatiepraktijk**

*Evenwicht  
Volledigheid  
Beheersingsniveau  
Transparantie*

De vakgroep gebruikt permanente evaluatie. De leerlingenevaluatie is behoorlijk afgestemd op de leerplandoelstellingen en is globaal genomen voldoende valide. De wijze van beoordelen van de praktijkgerichte doelstellingen verloopt gelijkgericht. Aan de hand van een evaluatiefiche worden de kennis, de vaardigheden en de attitudes van de leerlingen geëvalueerd. De beoordelingscriteria vertrekken vanuit de leerplandoelstellingen, maar staan nog niet op punt. De leraren peilen eveneens naar ondersteunende kennis tijdens het praktijkleren. Hoe de bevindingen uiteindelijk vertaald worden naar een puntenscore is niet altijd duidelijk. Hierdoor neemt de betrouwbaarheid en objectiviteit van de evaluatiepraktijk af. Bij elk evaluatiemoment is er een zelfreflectie door de leerling. De leerlingen leren systematisch hun sterke en zwakke punten in kaart te brengen en hun handelen bij te sturen om te komen tot kwaliteitsverbetering. De leerlingen bewaren de evaluatiedocumenten in een evaluatieschrift. Dit schrift bewijst zijn nut als opvolgingsinstrument van het leerproces en de competentieontwikkeling, waardoor bijsturing mogelijk is. De theorievakken worden overwegend geëvalueerd aan de hand van toetsen en taken. De vragen zijn meestal gericht op reproductie van kennis. Vragen die peilen naar inzicht en toepassing komen minder voor. De stagebeoordelingen verlopen in overleg met de stagebegeleider na een reflectie over het eigen handelen van de leerling. De beoordeling gebeurt aan de hand van een aantal vooraf gekozen beroepsgerichte attitudes, vakkennis en sociale en communicatieve vaardigheden. De koppeling met de stageactiviteitenlijst is niet altijd duidelijk, evenals de communicatie over hoe de evaluatie van de stage bij de eindevaluatie door de delibererende klassenraad meegenomen wordt. De stagebeoordeling mist hierdoor nog transparantie. De opdracht van de geïntegreerde proef focust op de verschillende vakken van het specifiek gedeelte. Het geheel vertoont wel samenhang, maar mist nog diepgang. Ook hier kunnen de criteria voor de product- als voor de procesevaluatie nog verfijnd worden. Ook de daarbij aansluitende feedback kan beter.

## **Leerbegeleiding**

*Preventief  
Curatief*

In de lessen heerst een aangename leer- en werksfeer. Naast een goed leerklimaat is er ook een veilig stimulerend pedagogisch klimaat en kunnen leerlingen met problemen steeds bij hun leraar terecht. In de praktijklessen verloopt het onderwijsproces gestructureerd en met gepaste werkvormen. De leraren brengen de technieken en vaardigheden op een eenvoudige en aanschouwelijke manier aan. Ze verwijzen tijdens de praktische oefeningen naar de aangeleerde theoretische kennis en het gebruik van de vakterminologie. Afwisseling in didactische werkvormen en opdrachten die inspelen op de leefwereld van de jongeren, maken de lessen aantrekkelijk. Er is aandacht voor differentiatie en bijsturing. De kleine klasgrootte voor de praktijklessen laat toe dat de leerlingen individuele feedback krijgen op hun werk en kans tot zelfreflectie. Peerevaluatie komt nog niet systematisch aan bod. De theoretische lessen verlopen gestructureerd en visueel materiaal ondersteunt de lessen. De leraren gebruiken activerende werkvormen, waardoor er ruimte is voor inbreng en interactie. De theorielessen zijn



afgestemd op de praktijk.

Het zelfontwikkelde cursusmateriaal ondersteunt het leerproces van de leerlingen en is afgestemd op het verwachte beheersingsniveau. Het digitaal platform met de leerinhouden voor de keuken- en zaalpraktijk is een eigentijds instrument op maat van de leerlingen. Het is behoorlijk gestructureerd en geïllustreerd met actuele artikels, schema's en verwijzingen naar relevante websites.

De stagebegeleiding verloopt intensief. De leerlingen rapporteren dagelijks over hun opdrachten via een digitaal platform. De leraren geven regelmatig feedback, zodat bijsturing van het leerproces mogelijk is.

Het team onderneemt inspanningen om relevante studiebezoeken in te plannen en deel te nemen aan wedstrijden waardoor de actualiteitswaarde van het curriculum verhoogt.

Voor de leerlingen die instromen, is in een specifiek begeleidingstraject voorzien.

**Deskundigheidsbevordering** De vakgroep heeft onder impuls van de technisch adviseurs en in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst een aantal acties ondernomen om de tekorten van de vorige doorlichting aan te pakken. De acties waren vooral gericht op het afstemming van het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk op de leerplandoelstellingen. Momenteel mist de vakgroep een aantal van deze ankerfiguren. De vakgroep staat dan ook voor de uitdaging zelf de gelijkgerichtheid te borgen en overleg te blijven plegen rond actueel pedagogisch-didactische thema's.

### **3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?**

Het Stella Maris-instituut deelt haar campus met het Sint-Elisabeth-Instituut. Voor de realisatie van het BVH-beleid draagt de school uren uit het lestijdenpakket bij aan de gemeenschappelijke interne dienst (GID). Die stelt daarvoor een coördinerend preventieadviseur ter beschikking. Daarboven is er nog een lokale preventieadviseur die voor beide scholen op de campus werkt. Het Comité voor Preventie en Bescherming op het Werk (CPBW) werkt ook gemeenschappelijk voor de twee scholen. Dit overlegorgaan speelt sinds enkele jaren onvoldoende zijn rol in het beleid. Langdurige afwezigheden zorgden voor minder frequente vergaderingen en geen voltallige vertegenwoordiging van elke geleding.

De scholen vormen geen pedagogische eenheid, maar werken voor hun beleid inzake bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH) met eenzelfde digitaal beheersysteem. Dat maakt een doeltreffend beheer mogelijk van alle verplichte controles en de planmatige aanpak van verbeteringen. De functionaliteiten van dit systeem breiden de ontwikkelaars van de GID nog verder uit naar preventieve onderhoudsplanung. We mogen echter nu al zeggen dat het onderhoud en de uitgevoerde herstellingen getuigen van toewijding en deskundigheid van de onderhoudsploeg.

De preventieadviseur baseert zich op uitgevoerde risicoanalyses en de bevindingen van de externe en interne diensten. Zij kanaliseert alle uit te voeren ingrepen naar de onderhoudsdienst, het jaaractieplan (JAP) of het globaal preventieplan (GPP). Het globaal preventieplan en het jaarlijks actieplan zijn

gestructureerd opgebouwd. De directie voorziet meestal in de nodige budgetten voor de realisatie van het GPP. Zij gebruikt haar masterplan voor de financiële langetermijnplanning. De afstemming van het GPP op het masterplan gebeurt in het CPBW. Alle gebruikte planningsdocumenten vermelden de nodige informatie en zijn gebruiksvriendelijk.

De school voorziet in een onthaalprocedure met aandacht voor BVH, maar de coördinerend preventieadviseur is vragende partij voor een forum, zoals een vast onderdeel in de personeelsvergaderingen, om meer betrokkenheid bij het personeel te creëren.

De rol van de preventieadviseur is opgenomen in de aankoopprocedure. De school volgt deze procedure voor de meeste aankopen correct. In het recente geval van schenkingen van machines werden deze al in gebruik genomen voor de indienststelling gebeurde. De preventieadviseur geeft ook aan dat zij de bestelformulieren niet systematisch viseert.

De school doet een beroep op externe organisaties voor alle verplichte controles. Hoewel de periodiciteit van de controles door de externe dienst voor preventie en bescherming op het werk niet heel strikt gevolgd is, stellen we vast dat de school wel aan de slag gaat met de belangrijkste opmerkingen uit de verslagen.

Tijdens de doorlichting bezocht de onderwijsinspectie niet alle lokalen van de campus. De bewoonbaarheid en de veiligheid in de meeste lokalen op de campus is goed. In de kelderlokalen van de D-blok echter niet. In die lokalen is er onvoldoende daglicht, tot zes maal minder dan de richtlijn. De lokalen kunnen maar heel beperkt verlucht worden, de kelderraampjes zijn vaak vergrendeld of kunnen maar kantelen over een kleine hoek. Het plafond is slechts 80 cm boven het maaiveld (20 cm beneden de norm). De plafondhoogte is 25cm lager dan de norm en de TL-armaturen op dit lage plafond zijn niet overal afgeschermd. Vlak onder de gootsteen bevinden zich stopcontacten die voor risico op elektrocutie zorgen. In de lokalen komen nog stopcontacten voor zonder aarding, terwijl niet alle aanwezig toestellen van klasse II zijn. Het comfort en de veiligheid voor leerlingen en personeel en de leerprestaties lijden onder deze omstandigheden. Deze lokalen zijn niet als leslokaal geschikt. Dicht bij deze lokalen zijn er ook personeelstoiletten zonder verluchting.

De buitenspeelplaats is groot genoeg voor het leerlingenaantal, maar de overdekte speelplaats is te klein. De regel om de eetzaal 'Agora' open te houden bij slecht weer past de school niet consequent toe. Leerlingen houden zich dan op in gangen waar er geen toezicht is.

De school heeft één blok dat helemaal bereikbaar is voor personen met een beperkte mobiliteit. Daar is ook een aangepast toilet. Bovendien zijn er voldoende lokalen op het gelijkvloers van de andere gebouwen beschikbaar als de noodzaak zich voordoet.

Het brandpreventieverslag is erg recent, maar toont enkele belangrijke opmerkingen die identiek in het vorige verslag (dd. 17/09/2009) voorkomen. Zo heeft de school nog geen oplossing gepland voor de ontbrekende compartimentering van de risicolokalen en de traphallen. Veel deuren draaien ook nog steeds open tegen de vluchtzin in. Tijdens de doorlichting waren enkele evacuatiewegen afgesloten en werden ze na die vaststelling zelfs opnieuw slotvast gedraaid. De evacuatiendeur achter de eetzaal 'Agora' geeft uit op een plat dak zonder reling. De evacuatieladder is niet meer aanwezig. De omvang en de inrichting van dit dak laten niet toe dat alle leerlingen uit de Agora daar op de hulpdiensten wachten.

De school heeft een grote inspanning gedaan om de talrijke opmerkingen uit het keuringsverslag van de laagspanningsinstallatie op te lossen. Bij de gedeeltelijke herkeuring van twee blokken werd geen enkele inbreuk meer vastgesteld. Tijdens de doorlichting zijn wel nog een aantal verdeelborden niet slotvast en

dekseltjes van de kabelgoten ontbreken hier en daar. De lift heeft een geldig keuringsbewijs en ook de keuring van de turntoestellen verloopt nauwkeurig. De ladders die in de school aanwezig zijn, staan niet allemaal in het beheersysteem.

Uit het verslag van het Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen, die gelijktijdig een controle uitvoerde, volgt dat de school nog een aantal werkpunten over houdt op het vlak van goede hygiëne-praktijken en de manier waarop zij levensmiddelen bewaart. Tijdens de doorlichting bevond zich een dood konijn, voor dissectie in de biologielees, tussen de vleeswaren. In de diepvriezers zaten producten zonder houdbaarheidsdatum of invriesdatum. Sommige recipiënten hadden geen enkele identificatie. In de garage stond een hele partij pils die meer dan een half jaar vervallen was. Ook tussen de werkvoorraad in de keuken waren er vervallen kruiden en recipiënten zonder goede identificatie. Zorgwekkend is ook het feit dat er geen stockbeheersysteem is waarmee de verantwoordelijke producten op vervaldatum kan selecteren, waardoor FEFO (first expired, first out) en FIFO (first in, first out) niet kunnen uitsluiten dat de leerlingen in de keuken met bedorven producten werken.

De school krijgt een gunstig advies, beperkt in de tijd, voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. De situatie in de kelderklassen van de D-blok weegt dermate op het welbevinden van leerlingen en personeel dat de onderwijsinspectie het nodig acht om binnen de termijn van één jaar de noodzakelijke verbeteringen te controleren. Dan zullen ook de overige werkpunten opgevolgd worden.

### 3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

| Onderzochte erkenningsvoorwaarde                                                                                                                                                                        |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)                                                                                                     | ja |
| Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)                                                                       | ja |
| Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40) | ja |

### 3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

| Onderzochte regelgeving                                                                                                                                                                                                          |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)</b>                                                                                                          | ja |
| • de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies                                                                                                                                 | ja |
| • de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen                                                                                                                                                              | ja |
| • de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's                                                                                          | ja |
| • de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen                                                                                           | ja |
| • bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis                                                                                                                                                                      | ja |
| • de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake                                                                                                                                                                     | ja |
| • de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum                                                                                                                                                    | ja |
| • de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatiegegevens | ja |
| • de organisatie van de leerlingenevaluatie                                                                                                                                                                                      | ja |
| • de lokale leefregels                                                                                                                                                                                                           | ja |
| • de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie                                           | ja |
| • de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring                                                                                                                                                | ja |
| • engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen                                                                                                                                                            | ja |
| • bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school                                                                                                                                 | ja |
| <b>Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)</b>                                                                                                                                  | ja |
| <b>Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)</b>                                             | ja |
| <b>Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)</b>                                                                                                             | ja |
| <b>Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)</b>                       | ja |
| <b>Verloopt het afleveren van attesten van verworven bekwaamheid correct? (codex so, art. 115, tweede alinea en 252, §1, b)</b>                                                                                                  | ja |
| <b>Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, derde alinea en 252, §2)</b>                                                                                                               | ja |
| <b>Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)</b>                                                                                                                             | ja |

## 4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

### 4.1 Leerbegeleiding

**Doelgerichtheid** Het pedagogisch project van de school legt de nadruk op de opdracht om maximale kansen voor alle leerlingen te bieden vanuit een christelijke benadering. Ze vertaalt deze pijler van haar opvoedingsproject door de keuze van de thema's preventie- en remediëring van studie- en gedragsproblemen (sinds 2002) en taalvaardigheidsonderwijs (sinds 2008) in het kader van de GOK-werking, waarvoor ze heel wat uren genereert (70-tal). Binnen deze thema's werden er voor de brede basiszorg voor alle leerlingen een aantal zinvolle doelstellingen geformuleerd gerelateerd aan acties, een planning, een taakverdeling en effecten. Opvallend hierbij is dat de nadruk vooral ligt op de socio-emotionele begeleiding en het aanpakken van de gedragsproblemen, waarbij men steeds meer streeft naar een herstelgerichte aanpak. Het beleid met betrekking tot de leerbegeleiding met inbegrip van het talenbeleid is te beperkt uitgewerkt om een voldoende antwoord te kunnen bieden op de noden van de leerlingenpopulatie met veel anderstalige leerlingen en leerlingen met specifieke zorgvragen. Ook het schoolbeleid rond het vroegtijdig schoolverlaten is beperkt uitgewerkt.

Op initiatief van de pedagogische directeur en de cel leerlingenbegeleiding is recentelijk een aanzet gegeven tot het bijsturen en verfijnen van de schoolvisie op de leerbegeleiding naar aanleiding van het M-decreet. Het schoolteam heeft in dat kader een informatiesessie gevolgd vorig schooljaar. De structurele verdere uitbouw en implementatie van een sterk zorgcontinuüm vormen een uitdaging voor de school.

De visie van de school is gekend door het schoolteam, maar de leraren worden niet voldoende betrokken bij de uitwerking ervan. Daardoor ervaart de school moeilijkheden om een breed draagvlak en voldoende slagkracht te ontwikkelen voor de begeleiding van leerlingen naar een kwalificatie.

**Ondersteuning** De leerbegeleiding wordt aangestuurd door de pedagogische directeur. Het gebrek aan stabiliteit voor de invulling van deze functie heeft een belemmerende impact gehad op aansturing, de ondersteuning en de opvolging van dit proces. De school heeft drie fulltime-equivalenten ingezet (verdeeld over zes personeelsleden) voor de leerlingenbegeleiding. Hoewel hun opdracht gericht is op alle aspecten van de leerlingenbegeleiding, wordt in realiteit de meeste tijd besteed aan de socio-emotionele begeleiding, administratieve taken en het opstellen van diverse contracten die overwegend attitudinale bijsturingen beogen. Omdat er schoolbreed weinig formele afspraken, richtlijnen en procedures beschikbaar zijn, mist de leerbegeleiding gezamenlijke doelgerichtheid.

Door middel van het inschrijvingsbeleid en de diagnosetoetsen in de eerste graad voor taal, wiskunde en hoofdrekenen tracht de school de beginsituatie van de leerlingen te bepalen. Algemeen focust het inschrijvingsbeleid evenwel sterker op de administratieve situatie van de leerlingen en minder op de zorgvraag.

In het kader van de preventieve leerbegeleiding zijn er een beperkt aantal initiatieven op schoolniveau. Voor leerlingen met een (geattesteerde) leerstoornis worden handelingsplannen opgesteld waarin de genomen redicordi-maatregelen (remediëren, differentiëren, compenseren, dispensereren) vermeld worden. Er bestaat echter nog geen sluitende procedure om de leraren te informeren over de leerproblemen van de leerlingen.

In het eerste leerjaar van de eerste graad biedt men aan de leerlingen een cursus leren leren aan, gericht op planningsvaardigheden, zelfconceptverheldering en studiemethodiek. Over de manier waarop de vakleraren het leren leren kunnen doortrekken naar hun respectieve vakken zijn er geen afspraken. De school heeft ook nog geen actieplan voor het coördineren, het aansturen en het bewaken van een verticale leerlijn van de eerste naar de derde graad rond de vakoverschrijdende eindtermen leren leren.

De school beseft dat de slaagkansen van de leerlingen verhoogd worden door het creëren van een krachtige leeromgeving, waarbij door middel van moderne media, eigentijds en aanschouwelijk onderwijs kan geboden worden. Paradoxaal in dit verband is dat ze in het bso onvoldoende investeert in een aangepaste infrastructuur en de nodige leermiddelen voor de meeste doorgelichte vakken. Dat blijkt uit het doorlichtingsonderzoek. Hetzelfde geldt voor de grootte van de lesgroepen in het bso. De school zet de gegenereerde uren en de GOK-uren niet altijd in voor de doelgroepen waarvoor ze bestemd zijn.

Het curatieve luik van de leerbegeleiding bestaat uit remediëringsacties die uitgaan van het individueel initiatief van de vakleraar. De registratie en opvolging van de verschillende remediëringsinitiatieven worden aan de individuele leraar overgelaten. De leerlingen vinden hierover de nodige informatie in het schoolreglement.

Het is positief dat het Stella Marisinstituut vorig schooljaar een nieuw elektronisch leerlingvolgsysteem in gebruik genomen heeft. De procedures voor een efficiënt gebruik ervan zijn in volle ontwikkeling.

**Doeltreffendheid** De school slaagt er onvoldoende in om een krachtige leerbegeleiding neer te zetten. Oorzaak hiervan is het gebrek aan een sterke visie en een voldoende beleidsmatige aansturing, ondersteuning en opvolging in samenhang met een grote zorgvraag bij de leerlingen. Als gevolg hiervan is de leerbegeleiding in de vakgroepen wisselend van kwaliteit en zijn de aanwezige goede initiatieven vooral de verdienste van individuele leraren en vakgroepen. Deze situatie is verontrustend gezien het hoge aantal C-attesten en bissers, de hoge

ongekwalificeerde uitstroom in het bso en de lagere slaagkansen van de leerlingen in het hoger onderwijs (ongeveer 15 % lager).

Op het preventieve vlak is er in de doorgelichte vakken in het algemeen voldoende aandacht voor het creëren van een veilig pedagogisch klimaat en het aanbieden van goed gestructureerd cursusmateriaal. Niettegenstaande de goede werking van de zorgklas, die leerlingen opvangt met grensoverschrijdend gedrag, voelen de leraren zich niet altijd genoeg ondersteund door de schoolleiding en een aantal ervaart problemen met het klasmanagement.

Heel wat leraren nemen zo goed mogelijk hun verantwoordelijkheid op voor de remediëring. Leerlingen kunnen doorgaans terecht voor extra uitleg of begeleiding. Er wordt in de meeste vakken feedback gegeven naar aanleiding van toetsen en taken. Waar de evaluatiepraktijk niet voldoende is afgestemd op de leerplandoelstellingen mist de remediëring evenwel slagkracht omdat ze wordt gebaseerd op een beperkte diagnose van het kennen en kunnen van de leerlingen.

Het leerlingvolgsysteem wordt in toenemende mate aangewend om de specifieke noden, de schoolloopbaan, de socio-emotionele ontwikkeling en het gedrag van leerlingen in kaart te brengen en voor consultatie beschikbaar te stellen. De notulen van de klassenraden bevatten meestal ook informatie over de studieresultaten, een duiding van de oorzaken van tekorten en soms ook een verwijzing naar remediëringsinitiatieven. De registratie van de remediëring is evenwel nog geen veralgemeende praktijk. De talenten van leerlingen worden ook nog niet duidelijk in kaart gebracht ter ondersteuning van een proactieve leerlingenoriëntering.

Het systematisch bewaken van de doeltreffendheid van de leerbegeleiding is voor de school en de vakgroepen een aandachtspunt. De impact van de preventieve en curatieve begeleidingsacties op de leerlingresultaten/leerwinst wordt te weinig in kaart gebracht.

De beleidsmatige aansturing en uitwerking van het talenbeleid is te beperkt vergeleken met de noden van de leerlingenpopulatie. In het kader van de GOK-werking werden een beperkt aantal doelen vooropgesteld. Er zijn te weinig acties, procedures en afspraken voorhanden om het talenbeleid structureel te verankeren in de werking van de school. Conform de vereisten van de regelgeving voert de school sinds enkele jaren een taalscreening uit voor leerlingen die instromen in het eerste leerjaar van de eerste graad. Ook in het tweede jaar en in het eerste leerjaar van de derde graad nemen de leerlingen deel aan de taalscreening. Deze dient vooral om informatie te geven aan de leraren Nederlands en project algemene vakken, maar wordt nog te weinig gebruikt om geïndividualiseerde remediëringstrajecten uit te werken voor de leerlingen en om gerichte acties op te zetten waarbij het hele schoolteam betrokken is. Activerende didactische werkvormen, aandacht voor schooltaal en vaktaal, taalsteun en talige differentiatie zijn nog geen veralgemeende praktijken. De aanwezige voorbeelden van goede praktijk worden onvoldoende verspreid binnen het lerarenteam waardoor er geen multiplicatie-effect

ontstaat. De school evalueert de kwaliteit van de organisatie en de uitvoering van het talenbeleid beperkt en heeft een aantal bijstellingen doorgevoerd.

**Ontwikkeling** De schoolleiding heeft op dit moment onvoldoende aandacht voor de ontwikkeling van een leerbegeleiding, talenbeleid en preventiebeleid rond vroegtijdig schoolverlaten op maat van de noden van de leerlingen. De uitdaging voor de school ligt in het participatief verder uitbouwen van een gestructureerde schoolbrede aanpak hiervoor.

Voor de personeelsleden met GOK-uren, faciliteert de school nascholingen rond alle aspecten van de leerlingenbegeleiding die de GOK-werking ondersteunen. De noden van de leraren in verband met de leerbegeleiding werden nog niet in kaart gebracht, noch opgenomen in een nascholingsplan.

## 4.2 Evaluatiepraktijk

**Doelgerichtheid** De visie van de school op de evaluatiepraktijk is weinig uitgewerkt. Voor de inhoudelijke kwaliteit van de evaluatie en de afstemming op de leerplannen zijn de vakgroepen verantwoordelijk. Dit leidt tot kwaliteitsverschillen en toont de nood aan een schoolbrede sturing en bewaking van het evaluatieproces. De directie wijt dit aan een gebrek aan continuïteit binnen het beleid en is momenteel zoekende naar prioriteiten. De werkgroep evaluatie die nu op non-actief staat, werkte vanaf het schooljaar 2012-2013 planmatig aan de herziening van de evaluatiepraktijk in de richting van een meer competentiegerichte uitwerking ervan. Dit stappenplan wordt echter niet meer gevolgd. De school werkt met permanente evaluatie binnen de studierichtingen bso. Binnen de andere studierichtingen is er een evaluatiesysteem met dagelijks werk en examens en met permanente evaluatie voor enkele vakken. Er zijn afspraken over het gewicht van het dagelijks werk en de examens in het puntentotaal en ook de weging van de verschillende vakken binnen het systeem van permanente evaluatie is afgebakend. De deliberatieprocedure beantwoordt aan de vormelijke eisen van de regelgeving en wordt voldoende beschreven in het schoolreglement.

**Ondersteuning** De evaluatie- en rapporteringspraktijk worden organisatorisch onvoldoende ondersteund. Dit komt voornamelijk tot uiting door het ontbreken van duidelijke richtlijnen en afspraken op schoolniveau rond de evaluatie van generieke attitudes, competenties, GIP en stage. De school biedt tevens weinig tot geen ondersteuning aan leraren bij het afstemmen van hun evaluatiepraktijk op de leerplannen.

De school werkt met maand- en semesterrapporten. Deze rapportering wordt organisatorisch ondersteund door een digitaal rapporteringssysteem. Daarin is ruimte voor vak- en algemene commentaar. Het formuleren van inhoudelijk relevante commentaren gebeurt nog te sporadisch. Hierdoor verliest de evaluatie een stuk van zijn ondersteunende en informerende functie naar het leerproces toe. De school heeft vroeger een instrument voor een gerichte evaluatie en remediëring uitgewerkt. Binnen dit ondersteunend programma is



het geven van doelgerichte feedback en rapportering en de opvolging van competentie-ontwikkelen leren mogelijk. Dit instrument en de attituderapporten worden momenteel echter niet gebruikt.

De school ontwikkelde een document met richtlijnen en criteria rond het uitreiken van B- en C-attesten en de motiveringsplicht. De school verduidelijkt hierin ook de aanpak rond motivatie. De rapportering over de eindresultaten is conform de regelgeving. Er is een correcte afhandeling van de processen-verbaal. De notulen van de delibererende klassenraad zijn volledig en de B- en C-attesten gemotiveerd. De adviezen zijn beperkt. De school werkt zeer vaak met vakgebonden waarschuwingen en vakantietaken.

**Doeltreffendheid** Het evaluatiebeleid is de verantwoordelijkheid van de vakgroepen en gebeurt met enorme kwaliteitsverschillen. Uit de documentenstudie blijken enkele voorbeelden van goede evaluatiepraktijk, maar hiervan is geen kruisbestuiving tussen de vakgroepen onderling. Heel wat vakgroepen hechten ook onvoldoende aandacht aan de remediërende en oriënterende rol van de evaluatie. Globaal wendt de school de evaluatiegegevens onvoldoende aan met het oog op bijsturing van het onderwijs- en leerproces. Bovendien vindt er geen enkele vorm van interne kwaliteitszorg plaats op schoolniveau en slechts sporadisch op vakniveau.

De evaluatie is weinig transparant. Er is niet altijd een puntenverdeling aanwezig op toetsen en examens. Ook het aandeel van de stage binnen de eindbeoordeling is onduidelijk. De vorige doorlichting wees al op de nood om een rubriek “stages” en GIP op het rapport aan te brengen. Bovendien is er bij sommige vakken een vermenging van vakspecifieke en algemene schoolse attitudes, wat invloed heeft op de validiteit van de evaluatiepraktijk. Dit gaat samen met het ontbreken van een gerichte evaluatie van generieke gedragscompetenties.

**Ontwikkeling** Uit de meest recente pedagogische studiedag blijkt dat de leerkrachten een grote vraag hebben naar een gerichte visie, een duidelijk kader en een heldere communicatie. De directie wil hier prioritair gevolg aan geven.

## 5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

**Leiderschap** De algemeen directeur, de pedagogisch directeur en de technisch directeur staan in voor de dagelijkse leiding van de school en vormen het directieteam. De laatste jaren zijn er in dit team een behoorlijk aantal personeels- en opdrachtenbewegingen geweest waardoor de beleidsstructuur niet voor iedereen duidelijk en doorzichtig is. De huidige pedagogisch directeur is nieuw sinds dit schooljaar. Er is een uitgeschreven taakverdeling beschikbaar. Maar door langdurige afwezigheden wegens ziekte van de directieleden is deze taakverdeling nog niet voldoende operationeel. De opvolging van de beleidsbeslissingen verloopt hierdoor niet voldoende systematisch en kwaliteitsvol. Het uitwerken van een beleidsvisie op en de aansturing van een aantal onderwijskundige processen staan op het programma.

Voor de pedagogische werking rekent de directie op de verantwoordelijkheid van de vakgroepen. De meeste vakgroepen leggen nog onvoldoende diepgang in de leerplanstudie aan de dag. De opvolging van het pedagogisch-didactisch handelen krijgt op beleidsniveau nog onvoldoende aandacht en gebeurt niet planmatig.

Het personeelsbeleid is niet voldoende transparant. Er zijn functiebeschrijvingen aanwezig. Maar de opvolging van het functioneren gebeurt enkel bij nieuwe personeelsleden systematisch. Er is nog geen werk gemaakt van een behoeftenanalyse die de noden rond deskundigheidsbevordering van de personeelsleden in kaart brengt. Het directieteam is gehuisvest in twee verschillende gebouwen op de campus. De fysieke afstand tussen de huisvesting van de algemeen directeur en de technisch directeur t.o.v. de eigenlijke school is groot, wat een vlotte communicatie belemmert en waardoor zij weinig zichtbaar in het schoolleven zijn.

Momenteel is er geen middenkader beschikbaar om mee het beleid te ondersteunen. Het directieteam doet beroep op ankerfiguren binnen de verschillende afdelingen om een vinger aan de pols te houden.

**Visieontwikkeling** De visie van de school is geïnspireerd door het opvoedingsproject van de Zusters der Christelijke Scholen van Vorselaar. Het opvoedingsproject bestaat uit zes pijlers. Een doelgerichte vertaling van de schoolvisie op school- en klasniveau met betrekking tot een aantal processen ontbreekt, waardoor het werken vanuit een gezamenlijk project belemmerd wordt. Op basis van een recente personeelsbevraging onder impuls van het schoolbestuur, de schoolleiding en in samenwerking met de Externe Dienst voor Preventie en Bescherming op het Werk (IDEWE) naar aanleiding van een aantal interne problemen in de school, blijkt de vraag naar het uitwerken van een schoolvisie een topprioriteit. De school plant hiervoor acties en hoopt hierdoor de betrokkenheid van het schoolteam te verhogen.

- Besluitvorming** Alle formele overlegorganen zijn aanwezig en functioneren conform de regelgeving. De frequente personeelsswissels binnen het directieteam, de veelvuldige afwezigheden van directieleden en van de vertegenwoordigers van het personeel bemoeilijken de organisatie van deze overlegmomenten. Binnen het directieteam is er weinig formeel overleg. Personeelsvergaderingen, het digitale platform, het 'krantje' en het 'forum' zijn de middelen om te communiceren met het personeel. Uit de verslaggeving van de interne vergaderingen blijkt echter dat de communicatielijnen tussen de schoolleiding en het schoolteam niet voldoende transparant zijn. Het participatief en gezamenlijk creëren van het nodige draagvlak voor beleidsbeslissingen verloopt hierdoor moeizaam.
- De recente personeelsbevraging bevestigt de nood aan duidelijke en transparante communicatie. Het schoolbestuur en de directie willen dan ook investeren om de personeelsleden meer mogelijkheden aan te reiken om zich te engageren bij de besluitvorming en hun bottom-up –inbreng te verhogen. Werkgroepen rond diverse aspecten van de schoolwerking, zoals visie, communicatie en omgaan met moeilijke leerlingen worden vanaf dit schooljaar mogelijks opgestart. Er heerst echter nog onduidelijkheid omtrent de rol, de invulling en de verantwoordelijkheid van deze werkgroepen.
- Kwaliteitszorg** Door de frequente personeelsswissels en afwezigheden binnen het directieteam neemt de schoolleiding momenteel weinig initiatieven om op een gestructureerde wijze de eigen kwaliteit te bewaken, zoals het kwaliteitsdecreet dit stelt. De knowhow en de methodiek om gestalte te geven aan de kwaliteitszorg ontbreken, evenals een visie op korte en lange termijn voor het prioriteren van beleidslijnen, doelstellingen en acties. Van een systematische aanpak van de kwaliteitszorg is dan ook geen sprake. Daarnaast is er in de school geen traditie van opvolging, (zelf)reflectie op en evaluatie van doelstellingen en acties. De schoolleiding wil in eerste instantie aandacht schenken aan de concretisering en de opvolging van de bevindingen van de externe audit.

## 6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

### 6.1 Wat doet de school goed?

#### **Wat betreft de erkenningsvoorwaarden**

- De materiële uitrusting voor de studierichting Restaurant en keuken
- De organisatiestructuur van het BVH-beleid

#### **Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen**

- De taakbetrokkenheid en het engagement van de meeste personeelsleden
- De respectvolle omgang van de leraren met de multi-culturele schoolpopulatie

### 6.2 Wat kan de school verbeteren?

#### **Wat betreft de erkenningsvoorwaarden**

- De evaluatiepraktijk voor Frans in bso derde graad in de studierichtingen Kantoor en Verkoop

#### **Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen**

- De leerbegeleiding
- De evaluatiepraktijk
- Het taalgericht vakonderwijs in de meeste vakken
- De leerplangerichte vakgroepwerking
- Het afstemmen van de deskundigheidsbevordering op de behoefteanalyse
- Het creëren van een aangenaam leef- en leerklimaat
- Het bevorderen van een gunstig arbeidsklimaat

#### **Wat betreft het algemeen beleid**

- Het streven naar een gezamenlijke doelgerichtheid
- De participatieve besluitvorming op basis van de inbreng en de verantwoordelijkheid van het volledige schoolteam
- Het opzetten van transparante beleidslijnen en communicatiestructuren
- Het aansturen, ondersteunen en opvolgen van de onderwijskundige processen
- Het onderzoeken, bewaken van de eigen kwaliteit op systematische wijze

## 7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

### **BEPERKT GUNSTIG**

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'

omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

| Structuuronderdeel                 | Basisvorming            | Specifiek gedeelte      |
|------------------------------------|-------------------------|-------------------------|
| VOET                               | x                       |                         |
| Graad 1 A                          | techniek                |                         |
| Graad 1 B                          | techniek                |                         |
| Graad 1 Hotel-voeding              | techniek                |                         |
| Graad 1 Techniek-wetenschappen     | techniek                |                         |
| Graad 2 BSO Kantoor                | project algemene vakken | administratie en retail |
| Graad 2 BSO Verkoop                | project algemene vakken | administratie en retail |
| Graad 2 BSO Restaurant en keuken   | project algemene vakken |                         |
| Graad 2 TSO Techniek-wetenschappen | geschiedenis            |                         |
| Graad 2 TSO Hotel                  | geschiedenis            |                         |
| Graad 3 TSO Techniek-wetenschappen | geschiedenis            |                         |
| Graad 3 TSO Optiektchnieken        | geschiedenis            |                         |
| Graad 3 TSO Tandtechnieken         | geschiedenis            |                         |

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **15-01-2019** opnieuw een controle uit.

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **15-01-2017** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "**gunstig advies**".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

### **GUNSTIG**

- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

## 8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

| Namens het inspectieteam                                          | Voor kennisname namens het bestuur      |
|-------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|
|                                                                   |                                         |
| <b>Ingrid VAN CAUTER</b><br>de inspecteur-verslaggever            | <b>Lin VAN DE CRUYS</b><br>de directeur |
| Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school |                                         |